

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko - správní

Obec s rozšířenou působností
Petra Hovadová

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra HOVADOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Obec s rozšířenou působností**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Zákonné pojetí veřejné správy
Postavení obce ve veřejné správě
Pojem obce s rozšířenou působností
Výkon veřejné správy obcí Žamberk

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- HENDRYCH, Dušan, et al. Správní právo : Obecná část (7. vydání). Praha : C. H. Beck, 2009. 838 s. ISBN 978-80-7400-049-2.
KADEČKA, Stanislav. Právo obcí a krajů v České republice. Praha : C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4 (brož.).
KOUDELKA, Zdeněk, ONDRUŠ, Radek, PRŮCHA, Petr. Zákon o obcích : obecní zřízení. Praha : Linde, 2009. 488 s. ISBN 978-80-7201-760-7.
POMAHÁČ, Richard, VIDLÁKOVÁ, Olga. Veřejná správa. Praha : C. H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 80-7179-748-0 (brož.).
SVOBODA, Karel. Zákony o územní samosprávě. Praha : Eurounion, 2003. 507 s. ISBN 80-7317-017-5.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Šmíd**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **22. června 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 5. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 23. 4. 2010

Petra Hovadová

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce JUDr. Martinu Šmídovi za odbornou pomoc, cenné rady a věcné připomínky při řešení mé bakalářské práce, za jeho vstřícnost a ochotu se práci věnovat. Dále paní Kamile Borovičkové z městského úřadu v Žamberku za ochotu a poskytnuté materiály.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá veřejnou správou České republiky, jejím členěním na státní správu a veřejnou samosprávu a postavením obce s rozšířenou působností ve veřejné správě. Práce je zaměřena na město Žamberk, zejména na organizaci a činnost městského úřadu. Součástí práce je dotazníkové šetření týkající se spokojenosti občanů s fungováním městského úřadu.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejná správa, státní správa, samospráva, obec, rozšířená působnost.

TITLE

Municipality with extended powers

ANNOTATION

The bachelor's dealing with the public administration of the Czech Republic, the division between state administration and local authorities and the status of municipalities with extended competence in public administration. Work focuses on the city Žamberk particular organization and operation of the municipal office. Part of this work is a survey on citizens' satisfaction with the functioning of the municipal office.

KEYWORDS

Public administration, state administration, self-government, municipality, transferred scope.

OBSAH

ÚVOD	9
1 ZÁKONNÉ POJETÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	10
1.1 POJEM VEŘEJNÁ SPRÁVA	10
1.2 PRÁVNÍ ZÁKLAD ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY	11
1.3 NOSITELÉ A VYKONAVATELÉ VEŘEJNÉ SPRÁVY	12
1.4 PŮSOBNOST A PRAVOMOC ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY	13
1.5 KONTROLA VEŘEJNÉ SPRÁVY	15
1.5.1 <i>Parlamentní kontrola</i>	16
1.5.2 <i>Nejvyšší kontrolní úřad</i>	16
1.5.3 <i>Soudní kontrola</i>	16
1.5.4 <i>Veřejný ochránce práv</i>	17
1.5.5 <i>Správní dozor</i>	18
2 STÁTNÍ SPRÁVA	20
2.1 PREZIDENT REPUBLIKY	20
2.2 VLÁDA	21
2.3 MINISTERSTVA A JINÉ SPRÁVNÍ ÚŘADY	22
2.4 ÚZEMNÍ SPRÁVA	24
3 POSTAVENÍ OBCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ	26
3.1 CHARAKTERISTIKA OBCE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	26
3.1.1 <i>Obec a občané obce</i>	27
3.1.2 <i>Území obce</i>	29
3.2 ORGÁNY OBCE	30
3.2.1 <i>Zastupitelstvo obce</i>	30
3.2.2 <i>Rada obce</i>	32
3.2.3 <i>Starosta</i>	33
3.2.4 <i>Obecní úřad</i>	33
3.2.5 <i>Výbory zastupitelstva</i>	34
3.2.6 <i>Komise</i>	34
3.3 HOSPODAŘENÍ OBCE	34
3.4 VEŘEJNOPRÁVNÍ SMLOUVY	36

4 POJEM OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	37
4.1 SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST	37
4.2 PŘENESENÁ PŮSOBNOST.....	38
4.2.1 <i>Obec s pověřeným obecním úřadem</i>	39
4.2.2 <i>Obec s rozšířenou působností</i>	40
5 VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY OBCÍ ŽAMBERK.....	41
5.1 SPRÁVNÍ OBVOD OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ ŽAMBERK.....	41
5.2 MĚSTSKÝ ÚŘAD ŽAMBERK A ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODBORŮ	43
5.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	51
5.3.1 <i>Výsledky dotazníkového šetření</i>	52
5.3.2 <i>Souhrnné hodnocení dotazníkového šetření</i>	64
ZÁVĚR	66
POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY	67
SEZNAM OBRÁZKŮ	69
SEZNAM GRAFŮ.....	69
SEZNAM TABULEK.....	69
SEZNAM PŘÍLOH.....	70

Úvod

V každém státě existuje konkrétní model veřejné správy. Setkáváme se tak s členěním na tyto tři typy systémů: angloamerický, francouzský a smíšený. V České republice se jedná o model smíšený, kdy je obcemi a dalšími jednotkami územní správy vykonávána samospráva a zároveň státní správa, v rámci tzv. přenesené působnosti.

Téma jsem si vybrala z toho důvodu, jelikož se domnívám, že mnoho lidí nedokáže rozlišit činnost městského úřadu patřící do státní správy a patřící do samosprávy. Rovněž mě toto téma oslovilo proto, že já osobně jsem občanem města Žamberka, které má statut obce s rozšířenou působností.

První část práce je rozdělena na čtyři kapitoly. První kapitola vymezuje pojem veřejná správa, právní základ veřejné správy, nositele a vykonavatele veřejné správy, působnost a pravomoc orgánů veřejné správy a též kontrolu veřejné správy. Druhá kapitola je věnována státní správě. Pojednává o prezidentu republiky jako hlavě státu, vládě jako ústřednímu orgánu státní správy, a též o ministerstvech, jiných ústředních správních úřadech a nižších úrovních správy než je správa ústřední. Třetí kapitola je zaměřena na obec, její základní charakteristiku, orgány obce, hospodaření obce a též zde zmiňují veřejnoprávní smlouvy. Čtvrtá kapitola je zaměřena na vymezení pojmu obec s rozšířenou působností a na výkon samostatné a přenesené působnosti obce.

Druhá část mé práce se zabývá výkonem veřejné správy obcí s přenesenou působností Žamberk. Uvádím zde správní obvod této obce, strukturu městského úřadu a činnost jednotlivých odborů městského úřadu. Následně se pokusím pomocí dotazníkového šetření zjistit postoj občanů spádového území obce s rozšířenou působností Žamberk k městskému úřadu.

Cílem této práce je objasnit postavení obce s rozšířenou působností v systému veřejné správy a fungování městského úřadu v obci s rozšířenou působností. Dále prostřednictvím dotazníkového šetření zjistit, nakolik se občané spádového území obce s rozšířenou působností Žamberk setkávají s vyřizováním úředních záležitostí a jak vnímají činnost městského úřadu.

1 Zákonné pojetí veřejné správy

Veřejnou správu je velmi složité nějakým způsobem definovat nebo vymežit, zejména kvůli různorodosti správních činností a výlučnosti vztahů, které zde vznikají.

1.1 Pojem veřejná správa

Obecně lze říci, že veřejná správa je buď určitý druh činnosti (spravování) nebo instituce (organizace, úřad), která veřejnou správu vykonává. V prvním případě se jedná o veřejnou správu v materiálním (funkčním) pojetí, ve druhém případě se jedná o veřejnou správu v organizačním (formálním) pojetí.

V materiálním pojetí je veřejná správa chápána jako souhrn úkolů veřejné správy a specifických správních činností, směřujících k dosažení stanoveného cíle. Podstatou je tedy obsah veřejné správy, jednotlivé úkoly a jejich povaha.

Naopak v organizačním pojetí je kladen důraz na vykonavatele (instituce a jejich orgány) správních činností, kterým je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly. Podle knihy [Horzinková et al., 2008] je veřejná správa: *„Instituce, která má určitou trvale vytvořenou strukturu, která je založena na právu. Právo ji vytváří, ruší, mění a stanoví sankce.“*

Veřejná správa je součástí veřejné moci, jejímž prvotním nositelem je stát. Stát dále uskutečňuje veřejnou moc přímo pomocí orgánů moci zákonodárné, výkonné, soudní nebo ji přenáší na jiné subjekty (samospráva). Pro veřejnou moc je typické nerovnoprávní postavení mezi subjekty a nutnost jednoho subjektu respektovat rozhodnutí druhého subjektu. Orgány veřejné moci tak mají právo rozhodovat o právech a povinnostech jiného subjektu bez ohledu na něj.

Veřejná správa jako správa veřejných záležitostí se dále člení a to na státní správu, veřejnou samosprávu (územní samosprávu a zájmovou samosprávu) a ostatní veřejnou správu (část této veřejné správy není vykonávána státem ani územní samosprávou, jedná se tedy o instituce se specifickým postavením). Tyto jednotlivé části veřejné správy se navzájem prolínají a doplňují.

1.2 Právní základ organizace veřejné správy

Veřejná správa má svůj právní základ vymezen v právních normách, které ji právně usměrňují. Nejvyšším právním předpisem je zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Právě v Ústavě a v ústavních zákonech, které mají nejvyšší právní sílu, je upraveno postavení veřejné správy, její kompetence a postavení adresátů, vůči nimž je veřejná správa vykonávána. Ostatní právní předpisy jsou z ústavních zákonů odvozeny, a tudíž jsou jim podřízeny.

Jak již bylo zmíněno, součástí veřejné správy je jednak státní správa a jednak samospráva. Dle Ústavy je státní správa součástí moci výkonné, a proto je jejím vrcholným orgánem vláda. Naproti tomu samospráva je v Ústavě vymezena samostatně a není vládě podřízena. Státní správa je dále vykonávána prostřednictvím ministerstev a jiných správních orgánů, nebo prostřednictvím orgánů územních samosprávních celků. Z Ústavy vyplývá, že ministerstva a jiné správní úřady je možné zřídit pouze zákonem, včetně stanovení jejich působnosti. Tyto subjekty výkonné moci mohou na základě zákona a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

Dle oprávnění plynoucího z Ústavy, může vláda vydávat odvozené právní předpisy. Vláda smí vydat nařízení vlády, které má charakter prováděcího právního předpisu a musí být v souladu s právním předpisem vyšší právní síly. Rovněž má právo podat návrh zákona a vyjádřit se ke kterémukoliv návrhu zákona, kromě zákona ústavního. Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou vydávat prováděcí právní předpisy pouze na základě zvláštního zákonného zmocnění, které stanoví jednotlivé zákony.

Je-li právní předpis vydán, stává se součástí právního řádu a nabývá tím svoji platnost. Účinnost tohoto právního předpisu nastane ve chvíli, kdy je zmíněný právní předpis aplikován na právní vztahy, které upravuje, a je závazný pro všechny subjekty práva, na které se vztahuje.

Dle knihy [Horzinková a další, 2008]: „Právní předpisy nabývají účinnosti:

- dnem, který je výslovně uveden v textu právního předpisu,
- není-li den účinnosti výslovně uveden, nabývají účinnosti 15. dnem po vyhlášení,
- vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení,
- může být účinnost vázána na jinou právní skutečnost (účinnost prováděcího právního předpisu na účinnost zákona, který je jím prováděn),

- *právní předpisy prováděcí mohou být vyhlášeny nejdříve dnem, v němž je vyhlášen zákon, k jehož provedení jsou vydány, účinnosti mohou nabýt nejdříve dnem, k němuž nabývá účinnost zákon, k jehož provedení jsou vydány.“*

Aby mohl právní předpis nabýt platnosti a následně účinnosti, musí být uveřejněn zákonem stanoveným způsobem. Právní předpisy, jež mají celostátní působnost, nabývají platnost dnem jejich vyhlášení ve Sbírce zákonů. Den vyhlášení je ve Sbírce zákonů dnem rozeslání právního předpisu.¹ Právní předpisy obcí jsou podle zákona o obcích vyhlášovány vyvěšením na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu je první den jeho vyvěšení na úřední desce. Kromě toho může obec uveřejnit právní předpis obce způsobem v místě obvyklým.² Kraje uveřejňují své právní předpisy ve Věstníku právních předpisů kraje. Dnem vyhlášení právního předpisu kraje je den rozeslání příslušné částky Věstníku, který musí být uveden v jejím záhlaví.³ Právní předpisy hlavního města Prahy jsou vyhlášovány uveřejněním ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy.⁴

V případě zrušení právního předpisu jeho platnost končí a právní předpis přestává být součástí právního řádu. Avšak konec platnosti právního předpisu nelze srovnávat se zánikem účinnosti právního předpisu.

1.3 Nositelé a vykonavatelé veřejné správy

Každá činnost ve veřejné správě musí být přiřazena určitému právnímu subjektu, který je odpovědný za její výkon ve stanoveném rozsahu. Tento právní subjekt se pak stává jejím nositelem. Nositeli veřejné správy jsou stát a ty právnické nebo fyzické osoby, o kterých tak stanoví Ústava nebo zákon.

Veřejná správa je vykonávána zejména státem nebo veřejnoprávními korporacemi. Dalšími subjekty veřejné správy mohou být veřejný ústav, veřejný podnik, veřejný fond, příp. nadace a soukromoprávní fyzické a právnické osoby. Avšak pouze za podmínek definovaných v zákoně.

---

¹ Zákon č. 309/1999 Sb. o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Za vykonavatele se pokládá orgán nebo oprávněný zástupce, který jedná jménem nositele veřejné správy jako právního subjektu. V oblasti veřejné správy se často používá termín *správní úřad*. Úřad je v organizačním pojetí chápán jako trvalá organizační jednotka, která je zřízena proto, aby plnila veřejné úkoly (např. vláda, ministerstva, jiné ústřední správní úřady, veřejné bezpečnostní sbory).

Kromě orgánů státu vykonávají státní správu i subjekty, kterým byl výkon státní správy propůjčen, a to buď na části, nebo na celém území státu. Jedná se o právnické a fyzické osoby soukromého práva, orgány obcí a krajů. Úřad existuje bez ohledu na personální záležitosti, protože není vázán na konkrétní fyzické osoby. Z hlediska trvalosti tedy nezáleží na tom, která jmenovitá osoba činí v dané věci nějaké opatření, nýbrž zda tak činí jako orgán či jinak kompetentní osoba v rámci dané působnosti.

Ve funkčním pojetí se jedná o zákonem stanovené veřejné záležitosti, jež jsou přiděleny nějaké organizační jednotce nebo přímo orgánu jako jejich působnost. Vykonavatelé jsou v tomto případě fyzické osoby. Jedná se o vykonávání určitého úřadu nebo ustanovování do úřadu (např. prezidenta, ministra).

1.4 Působnost a pravomoc orgánů veřejné správy

Každý nositel či vykonavatel veřejné správy, má zákonem vymezenou oblast úkolů, které je povinen zabezpečit. K dosahování plnění těchto úkolů disponuje prostředky, jež jsou mu svěřeny. Vymezená oblast úkolů je chápána jako *působnost* (kompetence) a svěřené prostředky (ve smyslu právním) jsou chápány jako *pravomoc*.

Působnost vyjadřuje postavení a činnost (rozsah činnosti) určitého orgánu veřejné správy. Daný orgán následně nese odpovědnost za určitý úsek správy a má na starosti projednávání určitého okruhu věcí, o nichž rozhoduje a následně je realizuje.

Působnost lze rozdělit na *věcnou* a *územní*. Věcná působnost stanovuje druh činnosti a územní stanovuje území, na jakém může příslušný orgán vykonávat správní činnost.

Věcná působnost se dále může rozdělit na všeobecnou a dílčí. Všeobecná působnost znamená svěřeni výkonu veřejné správy na určitém území výhradně jednomu vykonavatelé (např. krajský úřad, obecní úřad). Dílčí působnost vymezuje veřejné úkoly podle jejich věcné příbuznosti, příp. podle jiných hledisek. Vymezením podle věcné příbuznosti vznikají odvětví, tzv. resorty (např. zdravotnictví, finance), které spadají pod jednotlivá resortní ministerstva či pod jiné správní úřady (např. úřad práce, povodňová komise).

Územní působnost určuje, v jakém územním obvodu je působnost vykonávána. Jinými slovy, zda se v rámci oblasti vykonávaných výkonů jedná o působnost celostátní nebo regionální.

Z osobního hlediska působnost zahrnuje vymezený okruh osob, nad nimiž má v danou chvíli pravomoc konkrétní správní úřad (např. cizinecká policie, vojenská správa). Stanovení působnosti zákonem se provádí dvojím způsobem. Buď pomocí tzv. *enumerativní metody*, kdy zákon každému z příslušných subjektů vypočte z celkového objemu úkolů to, co mu vzhledem k jeho působnosti přísluší vykonávat. Nebo pomocí *generální klauzule*, kdy zákon nařídí příslušným objektům, aby vykonávaly všechny správní úkoly v určitém územním obvodu, pokud nejsou nařizeny jiným subjektům.

Tzv. *enumerativní metoda* se používá zejména pro úroveň ústřední správy, kdy je záležitost územní působnosti nesporná. V podstatě se jedná o rozdělení věcné působnosti mezi ministerstva a jiné ústřední správní úřady. Jak je uvedeno v publikaci [Hendrych, 2009]: „*V našem právním řádu se tato metoda uplatňuje v zásadě ve třech alternativách:*

- *působnost je obsažena v zákoně, kterým se určitý správní úřad jako vykonavatel státní správy zřizuje (např. veřejnoprávní korporace, ministerstvo),*
- *působnost všech zřízených ministerstev a jiných ústředních správních úřadů přímo řízených vládou je sice uvedena pro každý úřad zvlášť, ale v jediném zákoně (tzv. kompetenční zákon - zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů),*
- *působnost správního úřadu nebo orgánu je vyjádřena v zákoně, který provádí hmotnou úpravu určitého správního odvětví a zřizovací zákon na takovou úpravu jen odkazuje (srov. např. § 7 odst. 2 zákona o obcích).“*

Použití *generální klauzule* se uplatňuje zejména na regionální nebo místní úrovni, kde zpravidla nejsou rozdíly v působnosti mezi jednotlivými úřady v různých územních celcích (např. kraji). Je tedy možné stanovit působnost všech orgánů a úřadů naráz v jednom zákoně.

Jak je uvedeno v publikaci [Hendrych, 2009]: „*Aby mohl správní úřad nebo orgán vykonávat veřejnou správu v rozsahu své působnosti, potřebuje k tomu určité materiální, finanční, osobní a právní prostředky.*“ Pravomoc spočívá v oprávnění orgánu vykonávat veřejnou moc. Orgán mající pravomoc rozhoduje o právech a povinnostech jiných subjektů bez ohledu na jejich vůli. V české veřejné správě pravomoc zahrnuje vydávání nařízení či

příbuzných abstraktních aktů, vydávání správních (konkrétních) aktů, uzavírání veřejnoprávních smluv, výkon rozhodnutí (exekuce), správní dozor.

1.5 Kontrola veřejné správy

Kontrola je nedílnou součástí každé řídicí činnosti. Jejími hlavními znaky je kompetentnost, informovanost o kontrolovaném subjektu, pečlivost, svědomitost, nepodjatost (osobní a věcná), kritický postoj k vlastním měřítkům posuzování a hodnocení činnosti kontrolovaného subjektu.

Obecně lze říci, že úkolem kontroly veřejné správy je zajištění provedení všech potřebných činností v daném rozsahu, směru a čase. Kontrolou se tedy zjišťuje existující stav (to, co je), ověřuje se zamýšlený stav (to, co má být), případně se zjišťují příčiny nesplnění příslušných povinností a ze zjištěného stavu se vyvozují závěry a stanovují případná opatření. Podstatou kontroly je tedy pozorování stavu nějaké činnosti a srovnávání a vyhodnocování existujícího stavu se stavem zamýšleným.

Kontrolu můžeme podle záměru členit na:

- *preventivní* či *předběžnou* kontrolu - dává možnost jinému orgánu vyjádřit souhlas nebo nesouhlas s rozhodnutím orgánu, který má pravomoc rozhodnout,
- *průběžnou* kontrolu - zabývá se kontrolováním správnosti, účelnosti a hospodárnosti postupu řešení,
- *následnou* kontrolu – tj. konečnou kontrolu realizace zamýšleného cíle.

Kontrola v oblasti veřejné správy se zaměřuje hlavně na dodržování zákonnosti a též na dodržování účelnosti a hospodárnosti ve veřejné správě.

Dle knihy [Hendrych, 2009]: „*Kontrola spočívá buď v tom, že stát nebo jiný nositel veřejné správy*

- *vykonává kontrolu činnosti svých vykonavatelů prostřednictvím orgánů, úřadů na veřejné správě nezávislých; v těchto případech jde o kontrolu veřejné správy, anebo*
- *prostřednictvím příslušného správního úřadu (orgánu) vykonává na základě zákona správní dozor nad činností nepodřízených fyzických a právnických osob.“*

Kontrolu veřejné správy v ČR vykonává Parlament, Nejvyšší kontrolní úřad a soudy. Dále je kontrola vykonávána správními orgány, na základě podání občanů či ve spojení s institutem veřejného ochránce práv (ombudsmana).

1.5.1 Parlamentní kontrola

Parlamentní kontrola spočívá v kontrole činnosti moci výkonné (tj. vlády) zákonodárným orgánem. Rozsah parlamentní kontroly a pravomoci s tím spojené stanovuje zpravidla Ústava. Mezi nástroje parlamentní kontroly lze uvést pravomoc schvalovat státní rozpočet, kontrolovat jeho čerpání a schvalovat státní závěrečný účet, právo zřizovat výbory a komise (jako své orgány plnící kontrolní funkce), vyšetřovací komise (pro vyšetření věci veřejného zájmu), příp. další kontrolní útvary, interpelační právo a právo vyslovit nedůvěru vládě.

1.5.2 Nejvyšší kontrolní úřad

V publikaci [Hendrych, 2009] je uvedeno, že: *„Postavení Nejvyššího kontrolního úřadu je upraveno v samostatné hlavě páté Ústavy (čl. 97): je to nezávislý orgán, který vykonává kontrolu hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu. Podrobně jeho organizaci a působnost upravuje zákon č. 166/1993 Sb.“*

Nejvyšší kontrolní úřad vykonává též kupříkladu kontrolu hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a výdajů na její provoz, kontrolu závěrečného účtu České republiky, kontrolu vydávání a umožňování státních cenných papírů a kontrolu zadávání veřejných zakázek. Úkolem Úřadu je zjišťovat, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s hlediskem zákonnosti, účelnosti, hospodárnosti a formální i věcné správnosti. Všechny výsledky kontrolní činnosti (pozitivní i negativní) jsou zveřejňovány ve Věstníku Úřadu. Nejvyšší kontrolní úřad není podřízen vládě ani Parlamentu, avšak předkládám jim prostřednictvím prezidenta Úřadu pravidelně výroční zprávy.

1.5.3 Soudní kontrola

Soudní kontrola veřejné správy vyjadřuje ústavně zakotvené právo na ochranu a je součástí tzv. *správního soudnictví*.⁵ Cílem soudní kontroly veřejné správy je ochrana subjektivních práv fyzických a právnických osob dotčených akty veřejné správy a též kontrola zákonnosti výkonu veřejné správy. Dle knihy [Hendrych, 2009]: *„Správní soudy rozhodují:*

- *o žalobách proti rozhodnutí správních orgánů,*
- *o ochraně proti nečinnosti správního orgánu,*

---

⁵ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

- o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
- o kompetenčních žalobách,
- ve věcech volebních a věcech místního referenda,
- ve věcech politických stran a politických hnutí,
- o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části pro rozpor se zákonem.“

Vedle správního soudnictví lze uvést *ústavní soudnictví*, jehož platná právní úprava je obsažena v zákoně č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů. Ústavní soud se nezabývá pouze ústavností, ale též zákonností aktů, jež přezkoumává. Svoji činností ovlivňuje veřejnou správu nepřímo – právními názory, které vyjadřuje, ale i přímo – přezkoumáváním některých jejích zásahů, rozhodnutí a právních předpisů.

Proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu může účastník řízení podat stížnost Ústavnímu soudu, domnívá-li se, že tímto rozhodnutím bylo poškozeno jeho ústavně zaručené právo nebo svoboda. Rozhodnutí Ústavního soudu má charakter konečného rozhodnutí a nelze proti němu podat žádný opravný prostředek.

1.5.4 Veřejný ochránce práv

Veřejného ochránce práv, tj. ombudsmana lze klasifikovat jako orgán (podle zákona to může být buď jedna osoba, nebo kolektivní orgán), který je nezávislý na moci výkonné a za svoji činnost odpovídá výlučně zákonodárnému sboru (není mu podřízen)⁶ Jak je uvedeno v publikaci [Průcha, 2007]: *„Posláním ochránce je působit k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v zákoně, pokud je toto jednání v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož je chránit i před její nečinností, a tím přispívat k ochraně základních práv a svobod.“*

Ombudsman je povinen přijímat stížnosti a podněty občanů, které následně prošetřuje. Pokud zjistí, že práva občanů byla porušena, doporučí správním orgánům provedení nápravy.

Působnost veřejného ochránce práv se vztahuje na instituce, které jsou zákonem stanoveny jako „úřady“. Jedná se tedy například o ministerstva, orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy, Policie ČR, Armáda ČR, Hradní stráž, věznice, veřejné zdravotní pojišťovny aj. Jeho působnost se naopak nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, na zpravodajské

---

⁶ Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

služby, na vyšetřovatele Policie ČR, na státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.

Za výkon funkce odpovídá ombudsman Poslanecké sněmovně.

1.5.5 Správní dozor

Správní dozor lze označit jako zvláštní kontrolní činnost veřejné správy, při níž dozorčí orgán (zpravidla správní úřad) sleduje chování nepodřízených subjektů (fyzických osob, právnických osob soukromého i veřejného práva) a ve věcech své specializované působnosti kontroluje, zda je v souladu s právními předpisy, příp. s akty vydanými na jejich základě. Je-li zjištěno porušení práva, dozorčí orgán má právo požadovat odstranění nedostatků. Za protiprávní jednání (přestupek nebo jiný správní delikt) může dozorčí orgán udělovat sankce.

Správní dozor vykonávají dozorčí orgány, kterým zákon svěřuje dozorčí působnost. Jedná se o správní úřady nebo orgány územní samosprávy v rámci své působnosti. Správní dozor může být vykonáván jako činnost doplňující (např. ministerstva, odborné územní správní úřady) nebo výlučná (např. Úřad bezpečnosti práce, Česká zemědělská a potravinářská inspekce, Česká inspekce životního prostředí).

Předmětem dozoru nad výkonem samostatné a přenesené působnosti obcí jsou právní předpisy obcí, tj. obecně závazné vyhlášky a nařízení a dále usnesení, rozhodnutí a další opatření orgánů obce v samostatné a v přenesené působnosti.

Předmětem dozoru nad výkonem samostatné a přenesené působnosti obcí a krajů jsou právní předpisy obcí a krajů, tj. obecně závazné vyhlášky a nařízení a dále usnesení, rozhodnutí a další opatření orgánů obce či kraje v samostatné a v přenesené působnosti.

V případě samostatné působnosti zjišťuje dozorčí orgán, tj. Ministerstvo vnitra, zda jsou právní předpisy obcí a krajů v souladu se zákony, resp. jinými právními předpisy. Oprávnění a rovněž povinnost pozastavit účinnost nezákonných právních předpisů má rovněž Ministerstvo vnitra, příp. jiné věcně příslušné ministerstvo či ústřední správní orgán. V případě přenesené působnosti má tuto kompetenci krajský úřad. Zrušení nezákonných právních předpisů náleží výhradně do pravomoci Ústavního soudu (zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

Jedná-li se o obecně závazné vyhlášky obcí, dozor nad nimi provádí Ministerstvo vnitra. Zjistí-li, že obecně závazná vyhláška odporuje zákonu, vyzve obec, aby sjednala nápravu ve lhůtě 60 dnů od doručení výzvy. Obec proti tomuto rozhodnutí může podat

opravný prostředek, tj. rozklad. Pokud obec v dané lhůtě nápravu nesjedná, rozhodne Ministerstvo vnitra o pozastavení účinnosti vyhlášky. Jestliže ani poté obec nesjedná nápravu, podá Ministerstvo vnitra nejpozději do 30 dnů od pozastavení účinnosti vyhlášky návrh na její zrušení Ústavnímu soudu.

Dozor nad nařízeními obce se provádí obdobně jako v případě obecně závazných vyhlášek s tím rozdílem, že dozor provádí krajský úřad a návrh na zrušení nařízení pak podává ředitel krajského úřadu.

Konstrukce dozoru nad obecně závaznými vyhláškami a nařízením kraje je téměř shodná. Rozdíl spočívá v tom, že nařízení kraje, které je v rozporu se zákonem, pozastaví a návrh Ústavnímu soudu na jeho zrušení podá příslušné ministerstvo či příslušný ústřední správní úřad.

Dozor nad usneseními, rozhodnutími a opatření orgánů obce v samostatné působnosti provádí Ministerstvo vnitra. Jestliže zjistí rozpor se zákonem nebo jiným právním předpisem, vyzve obec ke zjednání nápravy ve lhůtě 60 dnů od doručení výzvy. Proti tomuto opatření Ministerstva vnitra může obec podat rozklad. Ve lhůtě 30 dnů od uplynutí doby pro podání rozkladu nebo od právní moci rozhodnutí o zamítnutí rozkladu, podá Ministerstvo vnitra návrh krajskému soudu na zrušení usnesení, rozhodnutí nebo opatření obce. V případě přenesené působnosti vykonává tento dozor krajský úřad. V případě rozporu se zákonem, jiným právním předpisem, v jejich mezích také s usnesením vlády či směrnicí ústředního správního úřadu nebo opatření krajského úřadu přijatém při kontrole výkonu státní správy, vyzve krajský úřad příslušnou obec k nápravě. Nestane-li se tak ve stanovené lhůtě 60 dnů, krajský úřad takový akt zruší.

Postup dozoru nad usneseními, rozhodnutími a opatřeními orgánů kraje je obdobný. Dozor vykonává věcně příslušné ministerstvo nebo jiný věcně příslušný ústřední správní úřad.

2 Státní správa

Základem právního postavení ústředních orgánů státní správy je zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a dále zejména zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Prezident republiky

Dle čl. 54 Ústavy představuje prezident republiky „hlavu státu“. Je volen Parlamentem na společné schůzi obou komor. Prezident z výkonu své funkce není odpovědný.

Jak je uvedeno v publikaci [Varvařovský, 2009]: *„Pravomoci prezidenta republiky jsou upraveny v čl. 62 a 63 Ústavy. Zásadní rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že k aktům vydávaným podle čl. 62 prezident nepotřebuje kontrasignaci (spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády), k výkonu pravomocí podle čl. 63 však ano. To neznamená, že k aktům podle čl. 62 je prezident vždy oprávněn zcela samostatně a bez jakékoli součinnosti jiných ústavních orgánů (např. soudce Ústavního soudu jmenuje až po souhlasu Senátu, prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu jmenuje na návrh Poslanecké sněmovny), ani to, že nemůže tyto své akty předem projednat a konzultovat s dalšími subjekty podle svého vlastního uvážení.“*

Podle čl. 62 Ústavy prezident republiky zejména:

- jmenuje a odvolává předsedu vlády a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,
- svolává zasedání Poslanecké sněmovny,
- rozpouští Poslaneckou sněmovnu,
- jmenuje soudce Ústavního soudu, jeho předsedu a místopředsedy,
- podepisuje zákony,
- jmenuje prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu,
- jmenuje členy Bankovní rady České národní banky atd.

Podle čl. 63 Ústavy prezident republiky především:

- zastupuje stát navenek,
- sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy,
- je vrchním velitelem ozbrojených sil,
- vyhláší volby do Poslanecké sněmovny a Senátu,

- propůjčuje a uděluje státní vyznamenání,
- jmenuje soudce,
- má právo udělovat amnestii atd.⁷

Postavení prezidenta republiky jako vykonavatele státní správy není zcela jednoznačné. Přestože některé jeho pravomoci představují výkon státní správy (např. vydává-li akty jako vrchní velitel ozbrojených sil), k jejich vydání z velké většiny potřebuje kontrasignaci předsedou vlády nebo jím pověřeným členem vlády. Vláda poté přebírá odpovědnost za tyto akty.

2.2 Vláda

Vrcholným ústředním orgánem státní správy je vláda. Je charakterizována jako vrcholný orgán výkonné moci a skládá se z předsedy, místopředsedů a jednotlivých ministrů vlády. Člen vlády nesmí vykonávat žádnou činnost, jejíž povaha odporuje výkonu jeho funkce (např. člen vlády nemůže být zároveň členem Ústavního soudu).

Ústava České republiky nevymezuje okruh působnosti vlády, z čehož lze vyvodit, že se jedná o orgán se všeobecnou působností. Vláda především stanovuje cíle vnitřní a zahraniční politiky státu, vykonává koordinační činnost, uskutečňuje dozor, resp. kontrolu, má právo zákonodárné iniciativy atd.

V oblasti veřejné správy vláda zejména řídí, kontroluje, sjednocuje a koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních správních úřadů a jejich prostřednictvím dalších ústředních a územních orgánů státní správy. Dále jmenuje některé vedoucí správních úřadů (např. předsedy tzv. jiných ústředních správních úřadů), rozhoduje o vyslání ozbrojených sil mimo území České republiky, vyhláší stav nouze, zabezpečuje koordinaci a fungování krizového řízení apod.

Vláda má právo vydávat nařízení. Jedná se o externí akt, jenž má povahu právního předpisu. Avšak nařízení může být vydáno pouze k provedení zákona a v jeho mezích. Nařízení vlády je uveřejňováno ve Sbírce zákonů.

Vláda též přijímá usnesení, které mají povahu interního aktu řízení a nejsou právním předpisem. Tato usnesení zavazují pouze členy vlády a vedoucí správních úřadů přímo řízených vládou a orgány krajů a obcí při výkonu státní správy (přenesené působnosti). K přijetí usnesení je zapotřebí nadpoloviční většina všech členů vlády.

---

⁷ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Administrativu, odborné poradenství, úkoly spojené s organizačním a technickým zabezpečením činnosti vlády zajišťuje Úřad vlády. Dále zabezpečuje i činnost různých pomocných sborů vykonávajících pro vládu činnosti konzultativní, iniciativní či koordinační. Vláda tyto sbory může zřídit svým rozhodnutím nebo dát podnět k jejich zřízení zákonem (např. Legislativní rada vlády České republiky). Úřad vlády je rovněž ústředním správním úřadem, jelikož vykonává státní správu ve věcech služebních. V jeho čele stojí vedoucí, kterého jmenuje a odvolává vláda.

2.3 Ministerstva a jiné správní úřady

Ministerstva a jiné správní úřady jsou přímými vykonavateli státní správy.

Ministerstvo je ústředním správním úřadem s dílčí věcnou a všeobecnou územní působností. V jeho čele stojí ministr, který jej řídí a vykonává působnosti ministerstvu zákonem přikázané. Ministr též odpovídá za činnost ministerstva a vykonává v rozsahu působnosti ministerstva pravomoci jako orgán státu.

Ministerstva v jejichž čele stojí člen vlády, tj. ministr jsou v současné době tato:

- Ministerstvo financí,
- Ministerstvo zahraničních věcí,
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- Ministerstvo kultury,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo zdravotnictví,
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo spravedlnosti,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- Ministerstvo zemědělství,
- Ministerstvo dopravy,
- Ministerstvo životního prostředí.

Působnost jednotlivých ministerstev je upravena zejména v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů a ve zvláštních zákonech.

Všeobecně lze říci, že ministerstva se podílejí na tvorbě jednotné státní politiky, formulují a uskutečňují politiku svého rezortu, vypracovávají návrhy koncepce rozvoje v dané oblasti, posuzují návrhy, které jsou jim předloženy jinými ministerstvy, připravují podklady pro zpracování příslušných kapitol státního rozpočtu a tyto kapitoly pak spravují. Dozírají a řídí činnost orgánů krajů v oblasti přenesené působnosti. Navzájem si vyměňují potřebné informace a podklady. Podílejí se na přípravě zákonů a nařízení vlády. V příslušných oblastech zajišťují mezinárodní styky.

Ministerstva mohou vydávat vyhlášky, jež mají povahu právního předpisu. Avšak to jen v případě, jsou-li k tomu výslovně zmocněna zákonem. Tyto vyhlášky jsou následně uveřejňovány ve Sbírce zákonů.

Ministerstva mají z titulu svého postavení podřízené úřady, pro které jsou zavazující směrnice, instrukce a pokyny vydané příslušným ministerstvem. Tyto předpisy jsou zveřejňovány v rezortních sbírkách, věstnících a jiných publikacích.

Dalšími ústředními správními orgány státní správy jsou tzv. jiné ústřední správní úřady a další úřady s celostátní působností.

Jiné ústřední správní úřady mají na rozdíl od ministerstev užší okruh působnosti se zaměřením na odborně technickou problematiku. V jejich čele totiž nestojí ministr, nýbrž vedoucí, který není členem vlády. Jedná se zejména o Český statistický úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Český báňský úřad, Komise pro cenné papíry, Úřad průmyslového vlastnictví, Národní bezpečnostní úřad, Energetický regulační úřad. Celkový přehled správních úřadů je obsažen v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Další úřady s celostátní působností jsou zřizovány v rámci ministerstev a jsou jim podřízeny. Avšak postrádají některé pravomoci přecházející skupiny. Jedná se zejména o pravomoc vydávat právní předpisy. Tyto správní úřady zajišťují důležité správní a kontrolní funkce. Jedná se především o oblast sociální péče, na úseku celnictví, daní a poplatků, ochrany životního prostředí, obchodu, potravinářského průmyslu, ochrany lesů a vod nebo regulátorů v oblasti cen, telekomunikací, energetiky, dopravy atd. Patří sem zejména Česká obchodní inspekce, Česká inspekce životního prostředí, Česká správa sociálního zabezpečení, Státní úřad inspekce práce, Český telekomunikační úřad, Puncovní úřad, Státní veterinární správa, Úřad pro civilní letectví, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Správní úřady si mohou vytvářet své územní složky.

Vykonavateli státní správy mohou být rovněž veřejné ozbrojené sbory či veřejné neozbrojené sbory, stanoví-li tak zákon. Výkon státní správy spočívá především ve věcech správního dozoru, který je uskutečňován zejména příslušníky těchto sborů. Jejich povinnosti a oprávnění jim stanovuje zákon. Lze sem zařadit Policii České republiky (ozbrojený sbor), Správu požární ochrany (neozbrojený sbor) aj.

Výkon státní správy zajišťují i jiné státní orgány mimo soustavu státní správy (neřízené vládou, nezávislé). Patří sem kupříkladu Česká národní banka, která vykonává bankovní dohled aj. Dále Úřad pro ochranu osobních údajů, který zajišťuje výkon dozoru nad dodržováním zákona o ochraně osobních údajů, některých povinností v oblasti užívání rodného čísla, šíření obchodních sdělení elektronickými prostředky a ukládá sankce za porušování povinností v těchto oblastech.

2.4 Územní správa

Veřejnou správu nelze realizovat z jednoho místa, tj. z centra. Proto je výkon veřejné správy strukturován s ohledem na konkrétní územně správní členění státu.

Dle knihy [Kolektiv autorů, 2008] je: „*Územní správa ta část veřejné správy, která je vykonávána v rámci příslušných územně administrativních jednotek, na které je stát rozdělen.*“ Do územní správy je tedy možné zařadit všechny nižší úrovně správy než je správa ústřední.

Ve smyslu vykonávání státní správy se jedná především o orgány jiných právních subjektů než stát, na něž byl zákonem nebo rozhodnutím učiněným na základě zákona přenesen výkon státní správy. Toto může spočívat v přenesení nebo propůjčení výkonu státní správy se všemi potřebnými atributy. Jedná se o tzv. nepřímou státní správu, kterou vykonávají obce a kraje v přenesené působnosti. V takovém případě se území obce nebo kraje stává správním obvodem. V těchto obvodech je přenesená působnost vykonávána obecním úřadem nebo jiným orgánem obce (stanoví-li to zákon), krajským úřadem nebo jiným orgánem kraje v zákonem stanoveném rozsahu a regiony soudržnosti (zvláštní orgány zřízené ke koordinaci hospodářské a sociální soudržnosti⁸). Výkon přenesené působnosti obcí bude podrobněji uveden v kapitole 4.

---

⁸ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.

Avšak vykonavateli územní správy mohou být též územní orgány státu (bývalé okresní úřady, které byly v minulosti přímými vykonavateli státní správy na okresní úrovni).

3 Postavení obce ve veřejné správě

Veřejná správa v sobě zahrnuje vedle státní správy též samosprávu, která se souběžně se státní správou spolupodílí na realizaci veřejných záležitostí. Samospráva je vykonávána subjekty odlišnými od státu, označované jako veřejnoprávní korporace, které vykonávají vlastní samosprávu a též přenesenou státní správu.

Předmětem samosprávy je správa věcí veřejných jednak na územní úrovni (obce, kraje) a jednak v souvislosti s výkonem určitého povolání (profesní komory). Nositel samosprávy není při jejím výkonu podřízen orgánům státní správy. Avšak aktivity samosprávy podléhají správnímu dozoru.

Základem právního postavení obcí je zejména zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, ve znění pozdějších předpisů aj.

3.1 Charakteristika obce ve veřejné správě

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

Jak je uvedeno v publikaci [Koudelka, 2007]: „*Charakteristickými znaky obce jsou:*

- *vlastní území (územní základ obce),*
- *obyvatelstvo obce (personální základ obce),*
- *soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli,*
- *právní subjektivita (vystupování v právních vztazích svým jménem) a právotvorba – vydávání právních předpisů (právní základ obce),*
- *vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).“*

Dle zákona spravuje obec své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen

způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jedině zákonem.

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost. Obec může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce. Za totožných podmínek může obec vykonávající rozšířenou působnost vydávat nařízení obce pro správní obvod stanovený zvláštním právním předpisem.

Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, jedná se vždy o samostatnou působnost.

V samostatné působnosti může obec ukládat obecně závaznou vyhláškou povinnosti:

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
- k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti,
- stanoví-li tak zvláštní zákon (např. zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech).⁹

Podmínkou k nabytí platnosti obecně závazné vyhlášky a nařízení obce, tj. právního předpisu obce je jeho vyhlášení, které se provede tak, že se právní předpis obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Dnem vyhlášení právního předpisu je tedy první den jeho vyvěšení na úřední desce. Právní předpis nabývá účinnost patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení, není-li zákonem stanoveno jinak.

3.1.1 Obec a občané obce

Zákon stanovuje, že obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Za obdobných podmínek se obec stává městysem.

Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1954, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce

---

⁹ § 10 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. Totéž platí i pro obce, které byly přede dnem 17. května 1954 městysem.

Statutární města jsou zvláště význačná města, kterým zákon o obcích přiznává velký význam. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Statutárními městy jsou: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.¹⁰

Zvláštní postavení má hlavní město Praha. Jeho právní úprava je obsažena v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Každá obec má své obyvatelstvo. Zákon uvádí, že občanem obce je každá fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášen k trvalému pobytu. Občan obce, jež dosáhl věku 18 let, má právo:

- volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
- vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva,
- nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,
- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána alespoň 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.¹¹

Tato oprávnění má rovněž fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

---

¹⁰ § 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ § 16 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

3.1.2 Území obce

Každá část území České republiky je s výjimkou vojenských újezdů součástí některé obce. Území obce zahrnuje jedno či více katastrálních území.

Obce se mohou slučovat či připojovat. Při každém z těchto procesů dochází současně ke vzniku, resp. zániku obcí.

Sloučit se mohou dvě nebo více obcí, které spolu sousedí, a to na základě dohody. Po sloučení vzniká nová obec nesoucí název, na kterém se slučované obce dohodnou. Pokud se dohoda nezdaří, rozhodne o názvu Ministerstvo vnitra. Území obce pak tvoří území slučovaných obcí. Obec se též může obdobným způsobem na základě dohody *připojit* k jiné sousední obci. Avšak v tomto případě připojovaná obec zaniká.

Dohodu o sloučení obcí nebo připojení obce lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev obcí. Pokud by však byl do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí podán návrh na konání referenda, může být tato dohoda uzavřena až po souhlasném rozhodnutí tohoto referenda konaného v obci, v níž byl podán návrh na jeho konání. Tato dohoda o sloučení či připojení obce musí obsahovat např. den, měsíc a rok, ke kterému se obce slučují. Dále název obce a sídlo jejích orgánů (jde-li o sloučení), výčet katastrálních území atd.¹²

Právním nástupcem sloučených obcí je obec vzniklá jejich sloučením. U připojených obcí ta obec, která při připojení nezanikla. Na ni poté přechází majetek a ostatní práva a závazky těchto obcí.

Nová obec může vzniknout také *oddělením* části obce nebo změnou či zrušením vojenského újezdu. Ta část obce, která se chce oddělit, musí mít samostatné katastrální území tvořící souvislý územní celek a po oddělení musí mít alespoň 1 000 občanů. Tyto podmínky musí splňovat i obec po oddělení její části. S oddělením části obce musí vyslovit prostřednictvím referenda souhlas občané žijící na území obce, která se chce oddělit. Na základě kladného výsledku referenda podá obec návrh na oddělení části obce krajskému úřadu v přenesené působnosti, který o tomto rozhoduje. Návrh na oddělení části obce musí obsahovat např. den, měsíc a rok, ke kterému se část obce odděluje. Dále vymezení území nově vznikající obce po oddělení části obce výčtem jejích katastrálních území včetně příslušných mapových podkladů atd.¹³

Nová obec může případně vzniknout i změnou nebo zrušením vojenského újezdu.

---

¹² § 19 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 21 a § 22 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Orgány obce

Orgány obce dle zákona tvoří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgán obce zřízený podle zvláštního zákona. Za orgány obce lze považovat též komise, které mají poradní funkci.

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolegiálním orgánem zřizovaným v každé obci. Je voleno na čtyři roky ve všeobecných, přímých a rovných volbách tajným hlasováním.¹⁴ Volit mohou všichni občané obce s volebním právem starší 18 let. Zákon přiznává toto právo též trvale přihlášeným občanům členských států EU.

Při stanovení počtu členů zastupitelstva je nutné přihlédnout zejména k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Zákonem stanovené rozmezí je nejméně 5 a nejvíce 55 členů zastupitelstva (např. počet členů v zastupitelstvu v obci nad 3 000 do 10 000 obyvatel je 11 až 25 členů).¹⁵ Rozhodující pro stanovení počtu členů v zastupitelstvu je počet obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se konají volby. Počet členů zastupitelstva obce, který má být zvolen, se oznámí na úřední desce nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení.

Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením po ukončení hlasování. Svůj mandát poté vykonává osobně a v souladu se svým zákonným slibem složeným na prvním zasedání zastupitelstva. Finanční a jiné nároky, které členové zastupitelstva dle zákona mají, jsou odlišné u tzv. *uvolněných členů* a *neuvolněných členů* zastupitelstva.¹⁶

Člen zastupitelstva má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání. Dále může vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její členy, na předsedy výborů, na vedoucí příspěvkových organizací a další orgány. Rovněž může požadovat od zaměstnanců obecního úřadu informace související s výkonem funkce člena zastupitelstva aj.¹⁷

Mezi jeho povinnosti patří účastnit se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží,

---

¹⁴ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ § 68 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ § 71 - § 79 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ § 82 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech, které náleží do samostatné působnosti obce. Ze zákona je mu vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet a závěrečných účet obce,
- zřizovat peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- volit starostu, místostarosty a radní obce a odvolávat je z funkce,
- zřizovat a rušit obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- navrhopvat změny katastrálního území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- rozhodování o nabytí a převodu nemovitostí,
- rozhodování o vydání komunálních dluhopisů aj.¹⁸
- V přenesené působnosti může zastupitelstvo rozhodovat pouze tehdy, když to stanoví zákon o obcích nebo zvláštní zákon (např. pokud není v obci zřízena rada obce, vydává zastupitelstvo nařízení obce).
- Zastupitelstvo se schází podle potřeby minimálně jednou za 3 měsíce. Zasedání zastupitelstva zpravidla svolává a řídí starosta. Tato zasedání jsou veřejná. Obecní úřad vyvěšuje na úřední desku s dostatečným předstihem informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva.
- Nesejde-li se zastupitelstvo po dobu delší 6 měsíců tak, aby bylo schopno se usnášet, Ministerstvo vnitra jej rozpustí. Pokud zastupitelstvo nebo jiný orgán obce nevyhlásí referendum v souladu s rozhodnutím soudu, je vyzváno Ministerstvem vnitra ke zjednání nápravy. Jestliže zastupitelstvo tuto nápravu neučiní, Ministerstvo vnitra jej rozpustí.

---

¹⁸ § 84 a § 85 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

3.2.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti je odpovědná zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen stanoví-li to zákon (vydává nařízení obce, plní úkoly podle zvláštního zákona).

Členy rady tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a radní, tj. členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady je nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž počet je vždy lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce.

Rada obce se schází podle potřeby. Její schůze jsou na rozdíl od zastupitelstva neveřejné. Rada je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů. K platnému usnesení nebo rozhodnutí je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech jejích členů.

Mezi hlavní úkoly rady obce patří příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečení plnění jím přijatých usnesení.

Radě obce je vyhrazeno:

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce,
- vydávat nařízení obce,
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- stanovit rozdělení pravomoci v obecním úřadu, zřizovat a rušit odbory a oddělení obecního úřadu,
- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce aj.¹⁹

V obci, kde není zřízena rada obce, vykonává tuto funkci starosta a pravomoc vydávat nařízení pak přechází na zastupitelstvo obce.

---

¹⁹ § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

3.2.3 Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Úkony vyžadující schválení rady či zastupitelstva může učinit až po jejich schválení. V opačném případě jsou neplatné.

Starostu zastupuje místostarosta (místostarostové). Starostu i místostarostu (místostarosty) volí do funkce zastupitelstvo z řad svých členů. Za výkony svých funkcí jsou odpovědni zastupitelstvu.

Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jejich jednání. Se souhlasem krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. Dále odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, podepisuje právní předpisy obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti (pokud není v obci tajemník), odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce aj.²⁰

3.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V jeho čele stojí starosta. Obecní úřad se může členit na odbory a oddělení, které zřizuje rada obce.

V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce. Dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem. V přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.

V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností musí být zřízena funkce tajemníka, který je zaměstnancem obce. Všechny ostatní obce mají možnost nikoli povinnost zřídit funkci tajemníka.

Tajemník obecního úřadu zajišťuje výkon přenesené působnosti (s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu), plní úkoly uložené mu zastupitelstvem, radou nebo starostou, plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele aj.²¹

---

²⁰ § 103 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 110 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Tajemník je za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti odpovědný starostovi. V obcích, kde funkce tajemníka není zřízena, plní jeho úkoly starosta.

3.2.5 Výbory zastupitelstva

Zastupitelstvo obce může zřídit výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány, které mu předkládají svá stanoviska a návrhy a jsou mu ze své činnosti odpovědné. Výbory plní úkoly, kterými jej pověřil zastupitelstvo. Počet členů výboru je vždy lichý a předsedou výboru je zpravidla člen zastupitelstva. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.

Zákon stanoví, že zastupitelstvo zřizuje vždy výbor kontrolní a finanční, které jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Finanční i kontrolní výbor také plní další úkoly, kterými je pověřilo zastupitelstvo.

3.2.6 Komise

Rada obce může zřídit komise jako své iniciativní a poradní orgány, které jí předkládají svá stanoviska a náměty. Komisi může být starostou svěřen v určitých věcech výkon přenesené působnosti. V tomto případě je komise výkonným orgánem.

Předsedou komise může být jen osoba, která prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Komise se usnává většinou hlasů všech svých členů. Ze své činnosti jsou odpovědné radě, ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku jsou odpovědné starostovi.

3.3 Hospodaření obce

Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat

o zachování a rozvoj svého majetku a vede též jeho evidenci. Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.

Dle knihy [Koudelka, 2007] je: „*Obecní majetek považován za obecní statek, pokud slouží k uspokojení potřeb jednotlivců. Slouží-li obecní statek všem občanům, stává se obecním statkem veřejným (např. parky, obecní silnice). Hospodaření s majetkem obce přísluší do vrchnostenské správy a obecně zde má územní samospráva stejné postavení jako právnické osoby v rámci soukromoprávních vztahů. Zákon však některé majetkoprávní úkony obcí podmiňuje určitými skutečnostmi. Zadávání zakázek obcí podléhá právní regulaci veřejných zakázek.*“

Pokud má obec záměr prodat, směnit nebo darovat svůj nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku musí obec tento zájem nejméně po dobu 15 dnů před rozhodnutím zveřejnit na úřední desce, aby se mohli případní zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Pokud obec tento záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný. Ke dni zveřejnění tohoto záměru musí být nemovitost jednoznačně určena. Proto je dobré identifikovat nemovitost podle zákona o katastru nemovitostí (zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí), tzn. označením obce a katastrálního území, kde leží. U pozemku dále číslem parcelním a u staveb číslem popisným či evidenčním a číslem pozemku, na kterém stojí. U budov je možná i identifikace číslem orientačním a názvem ulice tak, aby nemohlo dojít k záměně. Je vždy dobré určit kromě území obce též katastrální území, jež se může ve větších obcích lišit od názvu obce. Obec nemusí tento svůj záměr zveřejňovat, jedná-li se o pronájem bytů a hrobových míst či pronájem nebo výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů nebo jde-li o pronájem nebo výpůjčku právnické osobě zřízené obcí (příspěvkové organizace).

Obce jsou povinny požádat o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok příslušný krajský úřad, který hospodaření obce přezkoumává v rámci přenesené působnosti nebo může zadat přezkoumání auditorovi či auditorské společnosti. Náklady na přezkoumání hospodaření obce auditorem si hradí obec ze svých rozpočtových prostředků.

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí zpracovávají do závěrečného účtu, který spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná do 30. června následujícího roku zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo zároveň přijme případná opatření k nápravě nedostatků. Vlastnímu projednání závěrečného účtu předchází

jeho tzv. návrh, jež musí být zveřejněn nejméně 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu. Zveřejnění je prováděno zpravidla oznámením na úřední desce.

3.4 Veřejnoprávní smlouvy

Veřejnoprávní smlouva je dvoustranný nebo vícestranný právní úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Uzavření veřejnoprávní smlouvy, jejíž stranou je správní orgán, nesmí snižovat důvěryhodnost veřejné správy, musí být účelné a správní orgán musí mít při jejím uzavírání za cíl plnění úkolů veřejné správy.²² Lze tedy říci, že musí být vždy alespoň jedním subjektem veřejnoprávní smlouvy nositel veřejné správy (stát, obec, kraj atd.).

Veřejnoprávní smlouvy, které mezi sebou uzavírají subjekty veřejné správy, jsou tzv. *koordinální* smlouvy či dohody (např. smlouva o výkonu působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, dohoda o sloučení obcí, dohoda o vytvoření svazku obcí). Veřejnoprávní smlouvy mezi subjekty veřejné správy a fyzickými nebo právnickými osobami, na něž má být přenesen výkon veřejné správy, jsou tzv. *subordinační* smlouvy (např. smlouva o závazcích veřejné služby v silniční dopravě).

Veřejnoprávní smlouvy jsou většinou uzavírány ve prospěch subjektu veřejné správy, který je subjektem příslušným na předmětném úseku veřejné správy, k němuž se smlouva váže. Uzavírají se vždy písemně a jsou vázány návrhem na uzavření této smlouvy. Projevy vůle všech smluvních stran musejí být na stejné listině. Pokud je potřeba souhlas správního orgánu, veřejnoprávní smlouva je uzavřena až dnem, kdy tento souhlas nebude právní moci.

---

²² § 159 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

4 Pojem obce s rozšířenou působností

Obec je základním územním samosprávným celkem, v němž působí obecní úřad mající zákonem stanovenou míru působnosti v oblasti výkonu přenesené státní správy, která je v jednotlivých obcích odlišná.

Jak je uvedeno v publikaci [Koudelka, 2007]: „*Působnost je oblast činností subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů (věcná působnost), na určitém území (prostorová, místní či též územní působnost), vůči určitému okruhu osob (osobní působnost) a v určitém čase (časová působnost).*“ V okruhu své působnosti uplatňují subjekty veřejné správy svoji pravomoc. Působnost obce lze rozlišit jako věcnou působnost, územní působnost a osobní působnost.

Věcnou působnost lze chápat jako okruh společenských vztahů v rámci veřejné správy, jenž jsou upravovány a řízeny příslušným subjektem veřejné správy ve sféře jeho činnosti. Do této věcné působnosti spadá jednak samostatná působnost (samospráva) a jednak přenesená působnost (přenesení státní správy na obec). Obě tyto části musí mít zákonný základ. V oblasti samostatné působnosti musí být uznávány záruky dané samosprávě Ústavou. Do samostatné působnosti obce patří především záležitosti uvedené v zákoně o obcích. Naproti tomu v případě přenesené působnosti může obec vykonávat pouze to, co je na ni v oblasti státní správy výslovně přeneseno zákonem.

Územní působnost (prostorová či místní) lze chápat jako rozsah území, na kterém konkrétní subjekt veřejné správy může upravovat určitý okruh společenských vztahů. V přenesené působnosti může obec vykonávat určité úkony nejen pro své území, ale též pro území sousedních obcí v rozsahu, v jakém je obci svěřen výkon přenesené státní správy. Rozsah tohoto pověření je odlišný (např. matrika, stavební úřad). Územní přenesená působnost je obecně stanovena zákonem o obcích.

O *osobní působnosti* lze hovořit tehdy, když akty obce působí i vůči jiným veřejnoprávním korporacím (obci, státu). To může nastat v případě, když část majetku na území obce patří jiné obci či státu. Tato jiná obec pak může být zavázána k určité povinnosti aktem obce (např. jako vlastník nemovitosti na území obce).

4.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost

orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Záležitosti náležející do samostatné působnosti obce jsou uvedeny v zákoně.²³ Dále obec v samostatné působnosti pečuje ve svém územním obvodu v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se zejména o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Při výkonu samostatné působnosti se obec řídí pouze právním řádem. Interní akty (usnesení, směrnice, metodické pokyny, instrukce) státu a kraje nejsou pro obec závazné a mají jen doporučující charakter. Při vydávání obecně závazných vyhlášek se obec řídí podle Ústavy a zákonů, jež jsou pro ni závazné. Nemusí tedy přihlížet k podzákonným právním aktům (nařízením vlády, vyhláškám ústředních orgánů státní správy, obecně závazným vyhláškám a nařízením krajů).

V zásadě lze říci, že všechny obce jsou si z hlediska samostatné působnosti po právní stránce rovny. Avšak existuje zde nerovnost materiální, která je dána rozdílnou velikostí obcí a jejich rozpočtovými možnostmi.

4.2 Přenesená působnost

Podle Ústavy může být výkon státní správy přenesen zákonem na orgány územní samosprávy. Tuto státní správu pak vykonávají obce jako tzv. *přenesenou působnost*, která je určena ve speciálních zákonech. Míra přenesené státní správy na obce je rozdílná.

Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí právním řádem, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů (ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy). Tato usnesení a směrnice nemohou orgánům obcí ukládat povinnosti, pokud nejsou zároveň stanoveny zákonem. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních úřadů je jejich publikování ve Věstníku vlády pro orgány krajů a obcí. Avšak při vydávání nařízení obce a při rozhodování o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob se řídí pouze právním řádem. Ze zákona o obcích vyplývá, že krajský úřad vykonává vůči orgánům obcí metodickou a odbornou pomoc. Obce mají nárok na příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v přenesené působnosti.

---

²³ Především v § 83, § 85 a § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Přenesená působnost ve věcech stanovených zvláštními zákony je:

- v základním rozsahu svěřeném obci vykonávána orgány obce určenými zákonem o obcích nebo jiným zákonem nebo na základě zákona o obcích; v tomto případě je území obce správním obvodem,
- v rozsahu pověřeného obecního úřadu vykonávána tímto úřadem,
- v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností vykonávána tímto úřadem.²⁴

Obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost ve stejné správním obvodu obce s rozšířenou působností, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle níž budou následně orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce (jiných obcí), která je (které jsou) účastníkem veřejnoprávní smlouvy. Předmětem veřejnoprávní smlouvy nemůže být přenesená působnost, která je na základě zákona svěřena orgánům jen některých obcí. K uzavření veřejnoprávní smlouvy je potřeba souhlas krajského úřadu. Veřejnoprávní smlouvy musí obsahovat označení účastníků smlouvy, dobu trvání smlouvy, určení rozsahu přenesené působnosti vykonávané orgány obce pro jiné orgány obce a způsob úhrady nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti.

Veřejnoprávní smlouvy jsou efektivní formou činnosti veřejné správy postavené na bázi veřejné správy jako služby. Adresátům veřejné správy je tak umožněno se na správě podílet, čímž přestávají být pouhými objekty veřejné správy. To může znamenat i větší ochotu a snahu adresátů dodržovat povinnosti vyplývající z veřejnoprávních smluv, ke kterým se sami zavázali, a které jim tak nebyly autoritativně nařízeny.

4.2.1 Obec s pověřeným obecním úřadem

Obec s pověřeným obecním úřadem vykonává přenesenou působnost pro více obcí a ve správních obvodech určených zákonem.²⁵ Rozsah této přenesené působnosti je rovněž stanoven zákonem.

Obec s pověřeným obecním úřadem je kompetentní k rozhodování v přenesené působnosti v prvním stupni ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Pokud obec není schopna

---

²⁴ § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ § 1 a příloha č. 1 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

zabezpečit výkon základní přenesené působnosti vlastním obecním úřadem, může krajský úřad rozhodnout, že pro ni bude přenesenou působnost nebo její část vykonávat pověřený obecní úřad, do jehož správního obvodu patří. Rozhodnutí krajského úřadu je následně zveřejněno nejméně po dobu 15 dnů na úřední desce obecního úřadu obce, které je přenesená působnost odebrána. Krajský úřad zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti.

4.2.2 Obec s rozšířenou působností

Obec s rozšířenou působností vykonává rozšířenou působnost pro více obcí a ve správních obvodech určených zákonem.²⁶ Rozsah této přenesené působnosti je rovněž stanoven zákonem.

Pokud obec s rozšířenou působností není sama schopna zajistit řádný výkon přenesené působnosti vlastním obecním úřadem, může Ministerstvo vnitra po projednání s věcně příslušným ústředním správním úřadem rozhodnout, že pro ni bude přenesenou působnost nebo její část vykonávat jiná obec s rozšířenou působností. Ministerstvo vnitra vydá své rozhodnutí do 60 dnů ode dne, kdy se dozvědělo o této skutečnosti. Toto rozhodnutí je následně zveřejněno ve Věstníku právních předpisů kraje a také po dobu nejméně 15 dnů na úřední desce obecního úřadu obce s rozšířenou působností, které je přenesená působnost odebrána, a na úředních deskách obecních úřadů v jejím správním obvodu. Ministerstvo vnitra zároveň rozhodne o převodu příspěvku na výkon přenesené působnosti.

Ministerstvo vnitra na návrh obce s pověřeným obecním úřadem a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností může rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. Obec podává žádost nejpozději do 15. ledna kalendářního roku a rozhodnutí může nabýt právní moci jen k 1. lednu. Při vydání tohoto rozhodnutí se nepostupuje podle správního řádu a je zveřejněno ve Věstníku právních předpisů kraje a též nejméně po dobu 15 dnů na úřední desce obecního úřadu obce s pověřeným obecním úřadem, na kterou je přenesená působnost delegována, a na úředních deskách obecních úřadů v jejím správním obvodu.

---

²⁶ § 2 a příloha č. 2 k zákonu č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.

5 Výkon veřejné správy obcí Žamberk

Město Žamberk leží v údolí řeky Divoké Orlice, v nadmořské výšce 465 m n. m. Nachází se v severovýchodní části Pardubického kraje, je dostupné po silnici 1/11 a vzdálené 60 km od Pardubic. Žamberk eviduje k 31. 12. 2008 celkem 5 987 obyvatel.

Město vzniklo v 2. pol. 13. stol. na místě původní rolnické slovanské osady při důležité obchodní cestě z Čech do Kladska a na Moravu. V průběhu staletí změnilo město i zámek několikrát svého majitele. Jeden dal městu znak, druhý významnou stavbu, další právo vařit pivo (od r. 1508).

Žamberk je příjemným místem pro klidně strávenou dovolenou i pro aktivní využití volného času. K nejvyhledávanějším místům patří Tyršova rozhledna, městské muzeum, kostel sv. Václava a zámecký park. Sportovní vyžití nabízí sportovní areál Pod Černými lesy. Okolní krásná příroda nabízí bohatou síť turistických a cykloturistických tras.

5.1 Správní obvod obce s rozšířenou působností Žamberk

Správní obvod Žamberka leží na severu Pardubického kraje. Jeho severní část hraničí s obcemi Královéhradeckého kraje, menší část sousedí s Polskem. Na východě sousedí s obcemi Králícká a na jihu s Lanškrounem, na jihozápadě pak s Orlickoústeckem. Rozloha správního obvodu je 28 139 ha, což tvoří 6,2 % rozlohy kraje. K 1. 1. 2009 eviduje tento správní obvod 29 331 obyvatel, tj. 5,7 % obyvatel kraje.

a) Správní obvod města Žamberka jako obce s rozšířenou působností

tvoří území obcí: Bystřec, Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Letohrad, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Nekoř, Orličky, Pastviny, Písečná, Sobkovice, Studené, Šedivec, Těchonín, Verměřovice, Záchlumí, Žamberk, Žampach.

Obrázek 1: Správní obvod obce s rozšířenou působností Žamberk
Administrativní mapa správního obvodu
Žamberk (stav k 1. 1. 2007)

Zdroj: Český statistický úřad²⁷

b) Správní obvod města Žamberka jako obce s pověřeným obecním úřadem

tvoří území obcí: Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Lišnice, Lukavice, Pastviny, Záchlumí, Žamberk.

c) Správní obvod matričního úřadu města Žamberka

tvoří území obcí: Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Lišnice, Pastviny, Záchlumí, Žamberk.

²⁷ Administrativní mapa správního obvodu Žamberk je dostupná z portálu Českého statistického úřadu [online]. 2010 [cit. 2010-04-07]. Dostupná z: <[http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravni_obvod_zamberk/\\$File/zamberk.jpg](http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/administrativni_mapa_spravni_obvod_zamberk/$File/zamberk.jpg)>.

d) Správní obvod stavebního úřadu města Žamberka

tvoří katastrální území obcí: Bohousová, Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice u Žamberka, Helvíkovice, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Kunvald, Líšnice, Litice nad Orlicí, Lukavice v Čechách, Pastviny, Záchlumí, Žamberk.

e) Správní obvod vodoprávního úřadu

tvoří (dle § 105 odst. 1 vodního zákona) území města Žamberk.

Správní obvod **vodoprávního úřadu (§ 105 odst. 2 vodního zákona) a speciálního stavebního úřadu pro vodní díla** je totožný se správním obvodem města Žamberk jako obce s pověřeným obecním úřadem.

Správní obvod **vodoprávního úřadu (§ 106 vodního zákona) a speciálního stavebního úřadu pro vodní díla** je totožný se správním obvodem města Žamberk jako obce s rozšířenou působností.

f) Správní obvod silničního správního úřadu

a speciálního stavebního úřadu pro silnice II. a III. třídy je totožný se správním obvodem města Žamberka jako obce s rozšířenou působností.

g) Správní obvod speciálního stavebního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace

je totožný se správním obvodem stavebního úřadu města Žamberka.

h) Správní obvod silničního správního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace

tvoří území města Žamberka.

5.2 Městský úřad Žamberk a činnosti jednotlivých odborů

Struktura městského úřadu:

- **Starosta** (Jiří Dytrt)
- **Místostarostové** (Petr Andrlé, Ing. Ryan Strnad)
- **Tajemník** (Ing. Ivan Prchal)

- **Kancelář starosty**
  - Redakce Žamberských listů
- **Kancelář tajemníka**
  - Oddělení informatiky
- **Odbor právní**
- **Odbor obrany a krizového řízení**
- **Odbor správní a dopravy**
  - Oddělení dopravních agend
  - Oddělení správní
- **Odbor sociálních věcí a zdravotnictví**
  - Oddělení sociálně právní ochrany
  - Oddělení sociálních služeb a pomoci
- **Odbor finanční**
  - Oddělení školství
- **Živnostenský úřad**
- **Odbor regionálního rozvoje a ÚP**
  - Oddělení územního plánování
  - Oddělení stavební úřad
- **Odbor životního prostředí a zemědělství**
  - Oddělení životního prostředí
  - Oddělení vodního hospodářství
- **Informační středisko**

Kancelář starosty

Kancelář starosty zajišťuje zejména poskytování informací souvisejících s působností městského úřadu v oblasti samosprávy, zpracování programu pro zasedání zastupitelstva a schůze rady dle pokynů starosty města, vyhotovování zápisů ze zasedání zastupitelstva a schůzí rady, vyhotovování a rozesílání usnesení zastupitelstva a rady, vedení archivu písemností souvisejících se zasedáními zastupitelstva a schůzemi rady. Dále vede centrální evidence uzavřených smluv, vydává ověřené výstupy z katastru nemovitostí a rejstříku trestů, vede evidenci dražebních vyhlášek města, vydává Žamberské listy (zpravodaj města) atd.

Kancelář tajemníka

Kancelář tajemníka zajišťuje zejména úkony dle zákoníku práce, organizaci výběrových řízení na pracovní místa a výběrová řízení dle zákona o úřednících územních samosprávných celků, spisovou a archivní službu. Dále má na starosti přípravu návrhů právních předpisů města a vnitřních předpisů městského úřadu ve spolupráci s vedoucí právního odboru, ověřování pravosti listin, dokumentů a podpisů pro veřejnost, vyvěšování dokumentů na úřední desku městského úřadu. Těž zabezpečuje ve spolupráci s finančním odborem sestavování návrhu rozpočtu – činnosti místní správy (celkové výdaje), sledování jejich čerpání a zpracování výsledků hospodaření za svěřený úsek.

Odbor právní

Odbor právní zajišťuje zejména vyřizování právních záležitostí města a městského úřadu, přípravu návrhů právních předpisů města a městského úřadu ve spolupráci s vedoucí kanceláře tajemníka, metodickou pomoc při zpracování právních předpisů obcí vydaných v samostatné a přenesené působnosti. Zastupuje město před soudy, připravuje žaloby a další písemnosti v rámci styku se soudy. Dále zabezpečuje volby do zastupitelstev obcí, krajů, do Parlamentu České republiky, Evropského parlamentu a konání referenda, projednávání přestupků v přenesené působnosti dle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, kromě dopravních přestupků, u přestupků proti pořádku ve státní správě a územní samosprávě po konzultaci s odbory přiděluje odborům, do jejichž působnosti přestupky patří aj.

Odbor obrany a krizového řízení

Odbor obrany a krizového řízení zajišťuje zejména plnění úkolů obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž zajišťuje plnění úkolů obecního úřadu podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a plnění úkolů obce podle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to včetně výkonu státní správy v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona. Dále má na starosti tvorbu a aktualizaci povodňových plánů a dalších dokumentů protipovodňové ochrany obce a krizového řízení, činnost bezpečnostní rady města,

krizového štábu, povodňové komise města a povodňové komise obce s rozšířenou působností aj.

Odbor správní a dopravy

Odbor správní a dopravy vykonává státní správu v působnosti obecního úřadu, v rozsahu pověřeného obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností zejména na úseku občanských průkazů podle zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (např. přijímání žádostí o vydání občanských průkazů, vydávání občanských průkazů, vedení evidence vydaných občanských průkazů, projednávání přestupků), na úseku cestovních dokladů podle zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona o Policii České republiky (zákon o cestovních dokladech) ve znění pozdějších předpisů (např. přijímání žádostí o vydání cestovních pasů, vydávání cestovních pasů, vedení evidence vydaných cestovních dokladů, projednávání přestupků, provádění kontrol u obecních úřadu v příslušném správním obvodu). Dále vykonává státní správu ve výše stanoveném rozsahu na úseku evidence obyvatel podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů (např. přihlašování k trvalému pobytu, vedení evidence obyvatel, zpracovávání údajů, rušení trvalých pobytů) atd.

Tento odbor též vykonává státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na úseku dopravně-správních agend zejména podle zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (např. rozhoduje o vydávání registrace k provozování autoškoly, o její změně a odnětí, schvaluje výcvikové vozidlo pro jeho použití k výcviku v autoškole, provádí zkoušky uchazečů o řidičské oprávnění, vydává osvědčení profesní způsobilosti řidiče). Dále vykonává státní správu ve výše zmíněném rozsahu podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, ve znění pozdějších předpisů (např. vede registr silničních vozidel, přiděluje silničním motorovým vozidlům registrační značku, rozhoduje o vyřazení silničního vozidla z provozu, schvaluje technickou způsobilost jednotlivě dovezeného, vyrobeného nebo přestavěného vozidla, provádí zápisy údajů v technickém průkazu silničního vozidla, rozhoduje o udělení a odnětí oprávnění k provozování stanice měření emisí) aj.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví v oblasti samostatné působnosti zejména vytváří koncepční, metodické a analytické materiály v oblasti rozvoje sociálních služeb, sociální pomoci, prevence kriminality na území města, zpracovává střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území města a za účasti osob, kterým jsou poskytovány sociální služby, a to metodou komunitního plánování. Také vede evidenci žadatelů o nájem bytu v domě s pečovatelskou službou, vykonává činnosti stanovené zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů aj.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví též vykonává státní správu v základním rozsahu přenesené působnosti obecního úřadu a pověřeného obecního úřadu zejména podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (rozhodování o ustanovení zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění a dohled nad ním), podle zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (např. rozhoduje o poskytování opakujících se peněžitých dávek, příspěvku na zvýšené životní náklady, příspěvku na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže a příspěvku úplně nebo prakticky nevidomým, ustanovuje zvláštního příjemce dávky sociální péče, kterou vyplácí) atd.

Tento úřad dále vykonává státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností zejména tím, že vymáhá částky dlužného příspěvku na výživu dítěte, které byly vypláceny podle § 5 zákona č. 482/1991 Sb., zajišťuje péči o občany společensky nepřízpůsobené, zejména o občany propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi rozhoduje o přiznání a výši mimořádné okamžité pomoci osobám ohroženým sociálním vyloučením atd.

Odbor finanční

Odbor finanční v oblasti samostatné působnosti zejména sleduje a analyzuje aktuální finanční situaci města a optimalizuje využití bankovních služeb pro potřeby města, vyhodnocuje stav volných finančních prostředků města a předkládá orgánům města návrhy na jejich optimální využití. Kromě toho vede účetnictví města včetně účetnictví organizačních složek města, provádí za město platební a zúčtovací styk v souladu se

schváleným rozpočtem města, zajišťuje hotovostní příjmy a výdaje města, prodej cenin a stravenek a metodicky řídí a kontroluje činnost příručních pokladen úřadu. Společně s 1. místostarostou zpracovává návrh rozpočtu města, a předkládá jej k projednání finančnímu výboru zastupitelstva a radě města. Informuje orgány města o plnění schváleného rozpočtu města a navrhuje opatření k řešení finančních otázek a změny rozpočtu, zpracovává návrh závěrečného účtu hospodaření města za uplynulý kalendářní rok a předkládá jej k projednání finančnímu výboru zastupitelstva a radě města a zpracovává příslušný materiál pro zastupitelstvo města. Též provádí řídicí kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů a vyhlášky č. 416/2004, kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění.

Odbor finanční vykonává též státní správu v základním rozsahu přenesené působnosti obecního úřadu zejména podle zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (např. vydávání povolení k provozu výherních hracích přístrojů a rovněž loterií a tombol, vykonávání státního dozoru a ukládání sankcí za porušování zákona o loteriích). Dále vykonává státní správu ve výše zmíněném rozsahu na úseku místních poplatků jako správce daně podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, pro místní poplatky podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a podle příslušných obecně závazných vyhlášek města:

- poplatek ze psů,
- poplatek za provoz výherních hracích přístrojů,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění,
- využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného aj.

Odbor obecní živnostenský úřad

Odbor obecní živnostenský úřad v oblasti samostatné působnosti připravuje podklady pro rozhodování orgánů města, případně rozhoduje podle nařízení města - tržní řád (povolování tržních míst, povolování výjimek).

Odbor obecní živnostenský úřad vykonává státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů) zejména tím, že přijímá a zpracovává ohlášení živností volných, řemeslných a vázaných, přijímá a zpracovává žádosti o vydání koncese, vydává výpisy ze živnostenského rejstříku jako průkazy živnostenského oprávnění, provozuje živnostenský rejstřík, ze kterého vydává výpisy a potvrzení aj.

Odbor obecní živnostenský úřad dále podle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydává ověřené výpisy z obchodního rejstříku.

Odbor regionálního rozvoje a územního plánování

Odbor regionálního rozvoje a územního plánování v oblasti samostatné působnosti zajišťuje zejména pořizování, projednávání a předkládání materiálů pro schválení a vydání územně plánovací dokumentace města podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a přípravu a zabezpečení realizace investičních akcí města (např. příprava a projektová dokumentace). Dále zabezpečuje řádný průběh zadávání veřejných zakázek města v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, popř. podle Pravidel pro zadávání veřejných zakázek Městem Žamberk a připravuje podklady pro rozhodování orgánů města o úkonech města jako zadavatele veřejných zakázek aj.

Odbor regionálního rozvoje a územního plánování též vykonává státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností zejména na úseku územního plánování podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), pořizování územních plánů, regulačních plánů a územně plánovacích podkladů na žádost obce z příslušného správního obvodu. Rovněž vykonává státní správu ve výše

zmíněném rozsahu podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů aj.

Odbor regionálního rozvoje a územního plánování - oddělení Stavební úřad zejména spolupracuje na přípravě územně plánovacích podkladů pro dlouhodobou koncepci výstavby města včetně zájmového území, vede územní řízení o umístění stavby nebo zařízení, o změně využití území, změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území, dělení nebo scelování pozemků a rozhodnutí o ochranném pásmu, případně uzavírá veřejnoprávní smlouvy se žadatelem. Dále povoluje stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce vyžadující povolení a ohlášení dle stavebního zákona, případně uzavírá veřejnoprávní smlouvy se žadatelem. Zajišťuje výkon státního dozoru ve věcech územního plánování a stavebního úřadu, vydává kolaudační souhlas aj.

Odbor životního prostředí a zemědělství

Odbor životního prostředí a zemědělství v oblasti samostatné působnosti zabezpečuje, případně koordinuje plnění úkolů obce zejména při posuzování vlivů činností na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (např. zajišťování oblasti nakládání s odpady dle zákona o odpadech, zajišťování zpracování plánu odpadového hospodářství obce) aj.

Odbor životního a zemědělství prostředí vykonává státní správu v základním rozsahu přenesené působnosti obecního úřadu (obce) zejména podle zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů (např. rozhoduje o vyměřování poplatků za malé zdroje znečištění ovzduší), podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (např. provádí kontrolní činnosti u právnických osob, fyzických osob oprávněných k podnikání a fyzických osob nepodnikajících, ukládá pokuty) aj.

Odbor životního prostředí a zemědělství vykonává státní správu v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností zejména podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, (např. nařízení omezení či zákazu vstupu do honitby, či jiných činností, o povolení změny honitby vyrovnáním hranic nebo výměnou honebních pozemků, o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře) včetně projednávání a rozhodování o přestupcích podle citovaného zákona a podle zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (oznamování ukončení platnosti nebo odebrání loveckého lístku). Dále vykonává státní správu ve výše zmíněném rozsahu podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (např. udělování souhlasu k nakládání s nebezpečnými odpady, udělování souhlasu k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů, vyjadřování ve stanovených věcech, vedení a zpracování evidence odpadů, autovraků, dopravců odpadů, údajů o zařízeních pro nakládání s odpady) aj.

Odbor životního prostředí vykonává státní správu v rozsahu pověřeného obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Dále vykonává státní správu v rozsahu pověřeného obecního úřadu a v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Informační středisko

Informační středisko shromažďuje informace o kulturních, společenských a sportovních akcích a naplňuje jimi databáze na internetu, uveřejňuje je v prostorách informačního střediska dle prostorových možností a tyto informace podle potřeby aktualizuje. Shromážděné informace bezplatně poskytuje zákazníkům. Dále zabezpečuje činnost pro Sdružení obcí Orlicko (dle mandátní smlouvy) a sezónní provoz Tyršovy rozhledny, prezentuje město na veletrzích cestovního ruchu v rámci ČR aj.

5.3 Dotazníkové šetření

Tato část práce se zabývá údaji získanými z dotazníkového šetření, které jsou následně vyhodnoceny a graficky znázorněny. Záměrem dotazníkového šetření bylo zjistit,

jak často a v jaké oblasti se občané obce s rozšířenou působností Žamberk setkávají s vyřizováním úředních záležitostí a jak jsou spokojeni či nespokojeni s činností městského úřadu. Dotazníkové šetření proběhlo během března 2010.

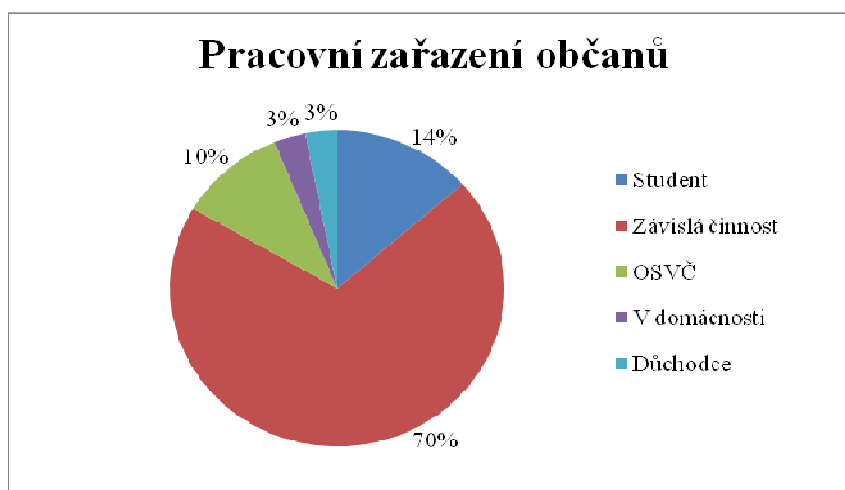
5.3.1 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnili občané obce s rozšířenou působností Žamberk a občané těchto spádových obcí obce s rozšířenou působností Žamberk: Dlouhoňovice, Helvíkovice, Jablonné nad Orlicí, Kameničná, Kunvald, Líšnice, Lukavice, Žampach.

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 163 občanů, z toho:

- 22 studentů,
- 114 občanů výdělečně činných (závislá činnost),
- 17 občanů výdělečně činných (OSVČ),
- 5 občanů pobírajících starobní důchod,
- 5 občanů v domácnosti.

Graf 1. Grafické vyjádření pracovního zařazení občanů

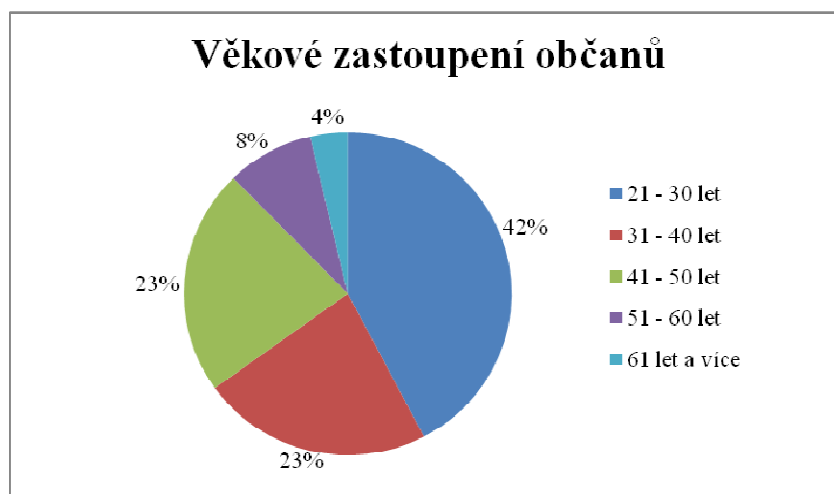

Zdroj: Vlastní zpracování

Věkové zastoupení těchto občanů je následující:

- 69 občanů ve věku 21 až 30 let,
- 37 občanů ve věku 31 až 40 let,
- 37 občanů ve věku 41 až 50 let,
- 14 občanů ve věku 51 až 60 let,
- 6 občanů ve věku 61 let a více.

Graf 2. Grafické vyjádření věkového zastoupení občanů

Zdroj: Vlastní zpracování

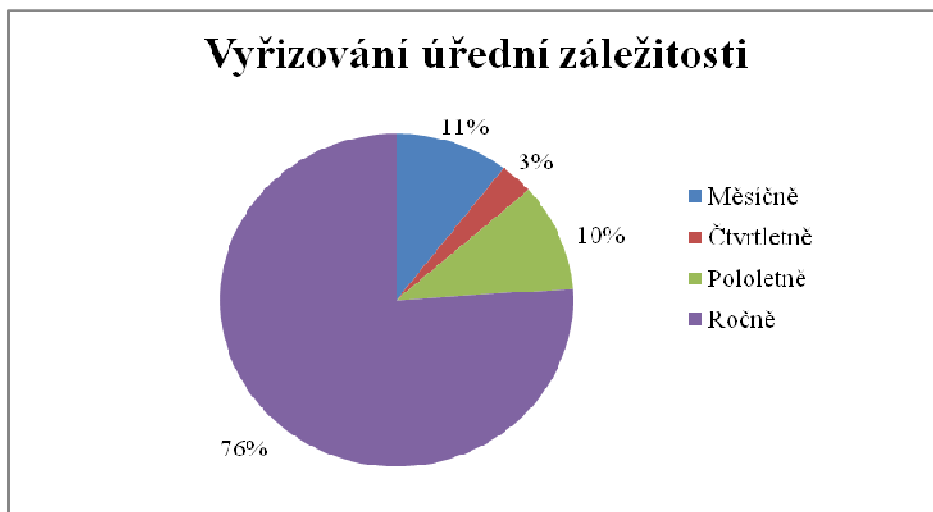
Otázka 1: Jak často se setkáváte s vyřizováním úřední záležitosti na městském úřadě v Žamberku?

Tabulka 1. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 1

Odpověď	Počet osob
Měsíčně	17
Čtvrtletně	5
Pololetně	17
Ročně	124
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3. Grafické vyjádření odpovědí – Otázka 1

Zdroj: Vlastní zpracování

Z uvedených odpovědí dotazovaných občanů vyplývá, že většina občanů, tj. 76 % vyřizuje úřední záležitosti na městském úřadě zhruba jedenkrát ročně. Každého půl roku vyřizuje úřední záležitosti 11 % občanů, každý měsíc 10 % občanů a čtvrtletně pouhá 2 % občanů.

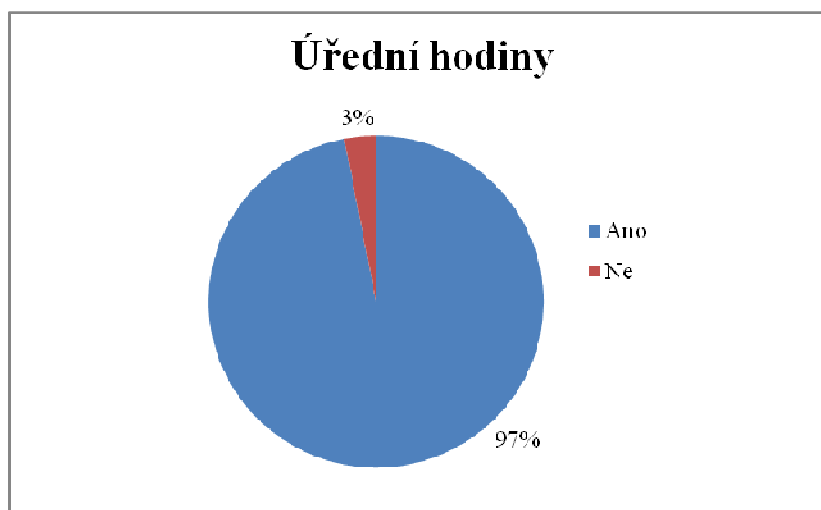
Otázka 2: Vyhovují Vám úřední hodiny městského úřadu v Žamberku?

Tabulka 2. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 2

Odpověď	Počet osob
Ano	158
Ne	5
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4. Grafické vyjádření odpovědí – Otázka 2

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka dopadla nejlépe ze všech. Valná většina občanů, tj. 97 % je s rozsahem úředních hodin spokojena. Zbývá 3 % občanů vyjádřila svoji nespokojenost v tom smyslu, že by se úřední hodiny měly vztahovat na každý pracovní den v týdnu.

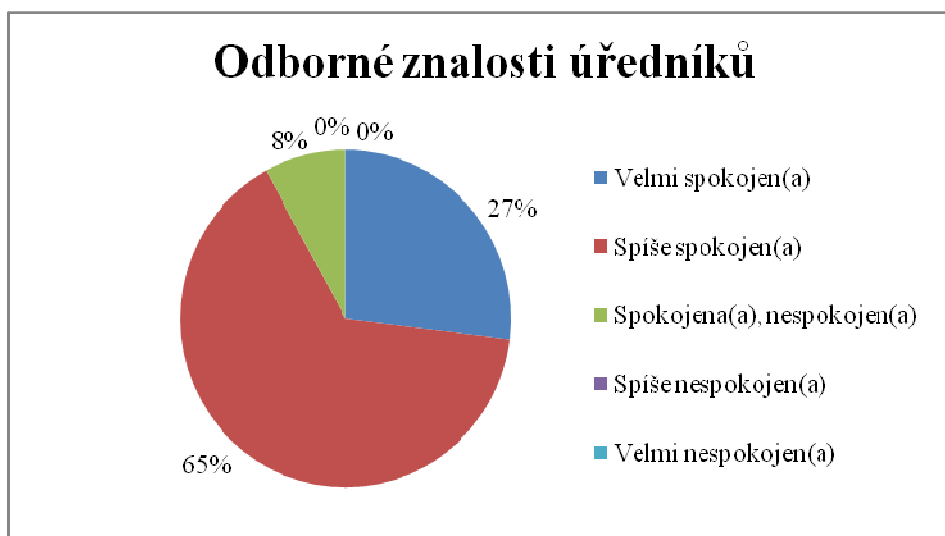
Otázka 3: Jak jste spokojen(a) s odbornými znalostmi úředníka městského úřadu v Žamberku při vyřizování Vaší úřední záležitosti?

Tabulka 3. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 3

Odpověď	Počet osob
Velmi spokojen(a)	44
Spíše spokojen(a)	106
Spokojena(a), nespokojen(a)	13
Spíše nespokojen(a)	0
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 5. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 3

Zdroj: Vlastní zpracování

S odbornými znalostmi úředníků je značně spokojena více než polovina dotazovaných občanů, tj. 65 % a 27 % občanů je spokojeno velmi. Nespokojenost s odbornou znalostí úředníků nevyjádřil nikdo z účastníků dotazníkového šetření.

Otázka 4: Jak jste spokojen(a) s přístupem úředníka městského řádu v Žamberku k Vaší osobě?

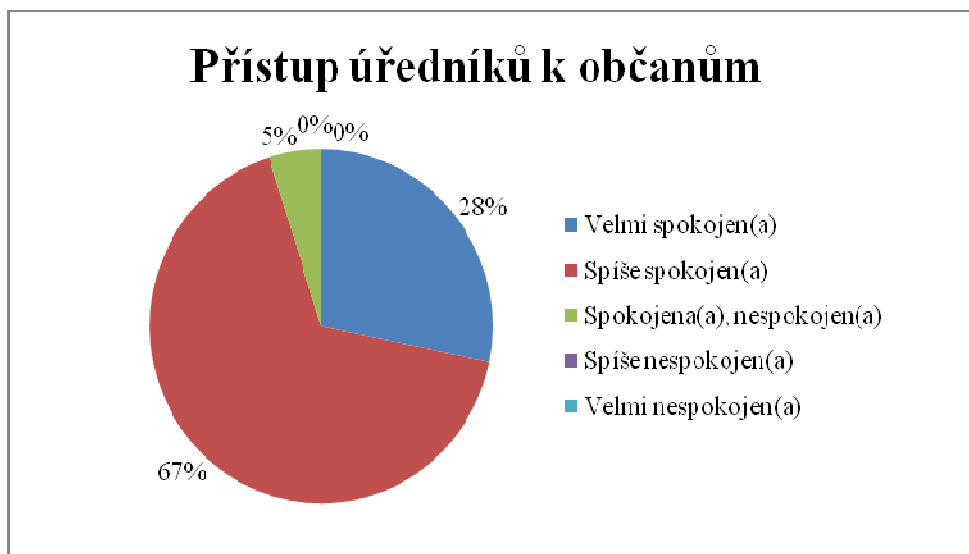
Tabulka 4. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 4

Odpověď	Počet osob
Velmi spokojen(a)	46
Spíše spokojen(a)	109
Spokojena(a), nespokojen(a)	8
Spíše nespokojen(a)	0
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 4

Zdroj: Vlastní zpracování

S přístupem úředníků k vlastní osobě je značně spokojena většina občanů, tj. 67 % a 28 % občanů je spokojeno velmi. Občasnou nespokojenost vyjádřilo pouhých 8 % občanů.

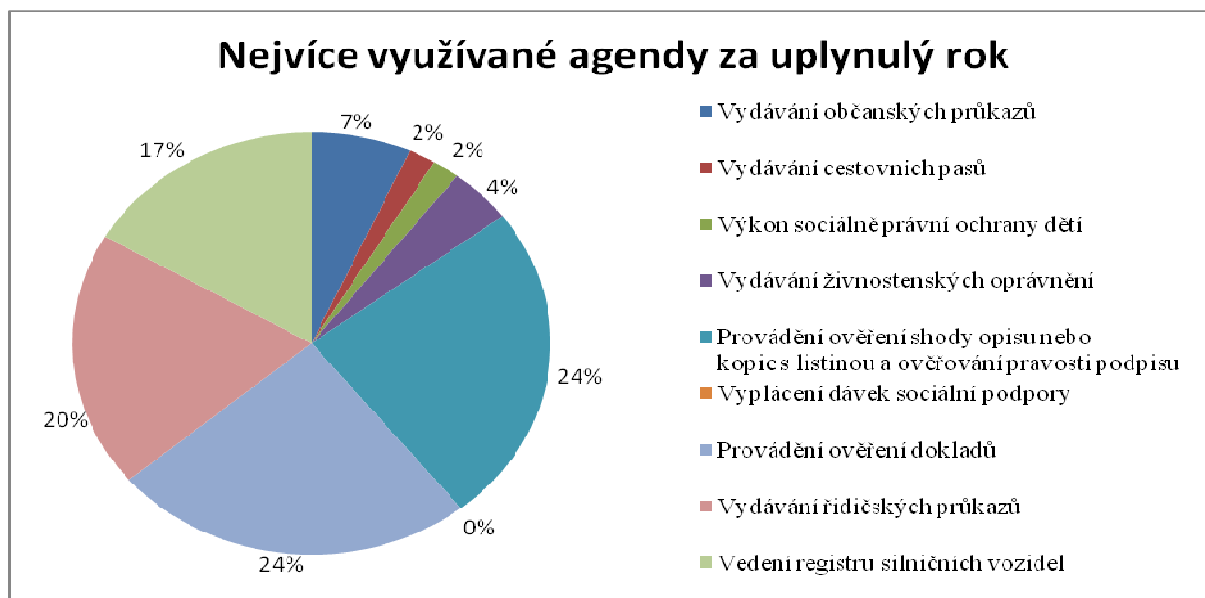
Otázka 5: Se kterými z následujících agend jste se během uplynulého roku na městském úřadu v Žamberku setkal(a)?

Tabulka 5. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 5

Odpověď	Počet osob
Vydávání občanských průkazů	11
Vydávání cestovních pasů	3
Výkon sociálně právní ochrany dětí	3
Vydávání živnostenských oprávnění	7
Provádění ověření shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu	40
Vyplácení dávek sociální podpory	0
Provádění ověření dokladů	40
Vydávání řidičských průkazů	32
Vedení registru silničních vozidel	27
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedených agend, byla na městském úřadu v uplynulém roce nejvyužívanější agenda „Provádění ověření shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu“ a agenda „Provádění ověření dokladů“. S každou z nich se setkala 24 % občanů. Druhou nejvíce využívanou byla agenda „Vydávání řidičských průkazů“, se kterou se setkala 20 % občanů a další hojně využívaná byla agenda „Vedení registru silničních vozidel“, s níž se setkala 17 % občanů.

Otázka 6: Jak jste spokojen(a) s informacemi poskytovanými městským úřadem v Žamberku?

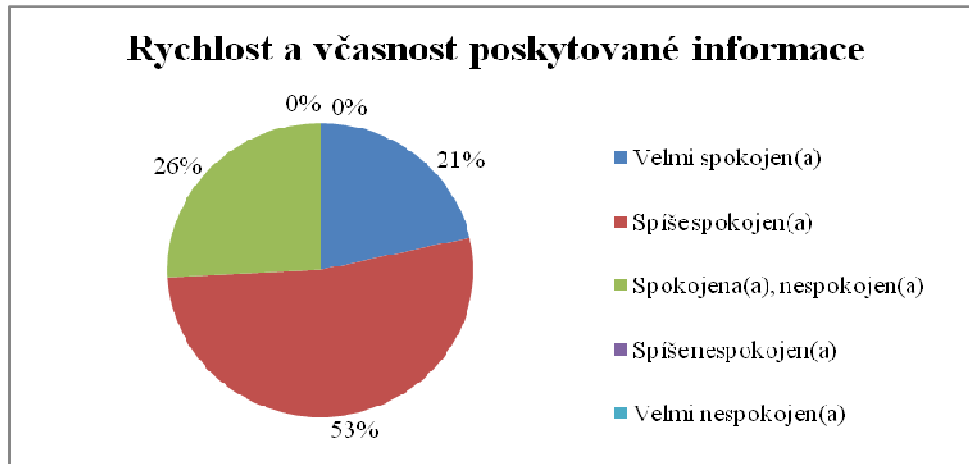
a) Rychlost a včasnost poskytované informace:

Tabulka 6. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6a

Odpověď	Počet osob
Velmi spokojen(a)	35
Spíše spokojen(a)	86
Spokojena(a), nespokojen(a)	42
Spíše nespokojen(a)	0
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 8. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6a

Zdroj: Vlastní zpracování

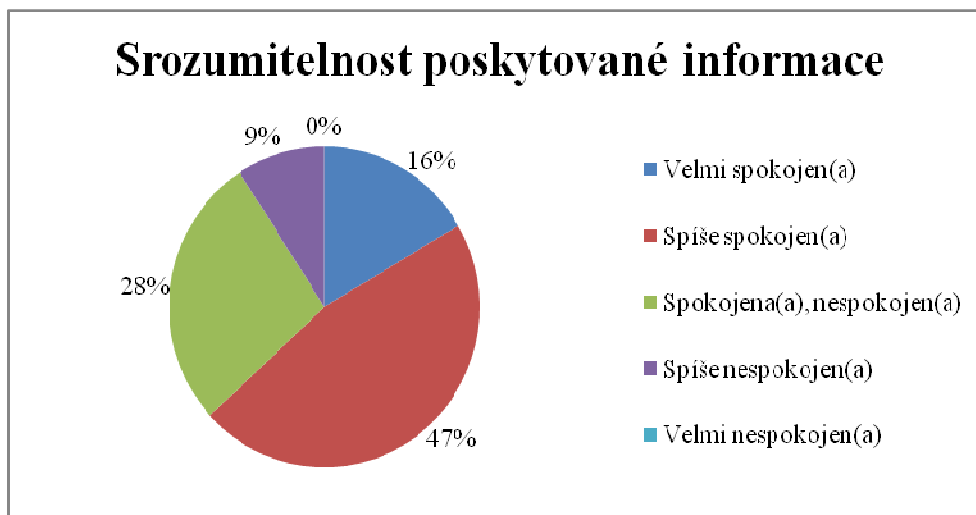
b) Srozumitelnosti poskytované informace:

Tabulka 7. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6b

Odpověď	Počet osob
Velmi spokojen(a)	27
Spíše spokojen(a)	76
Spokojena(a), nespokojen(a)	45
Spíše nespokojen(a)	15
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 9. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6b

Zdroj: Vlastní zpracování

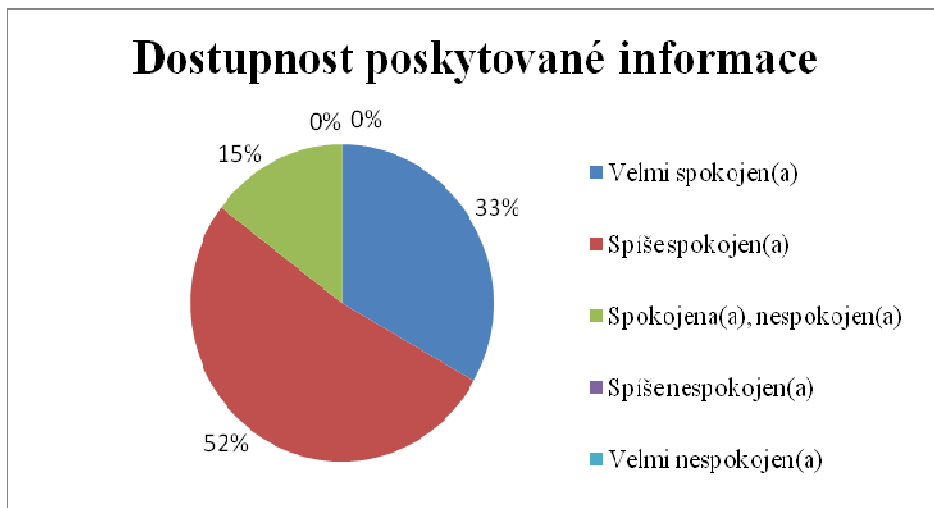
c) Dostupnost poskytované informace:

Tabulka 8. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6c

Odpo věď	Poč et osob
Velmi spokojen(a)	54
Spíše spokojen(a)	85
Spokojena(a), nespokojen(a)	24
Spíše nespokojen(a)	0
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 10. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6c

Zdroj: Vlastní zpracování

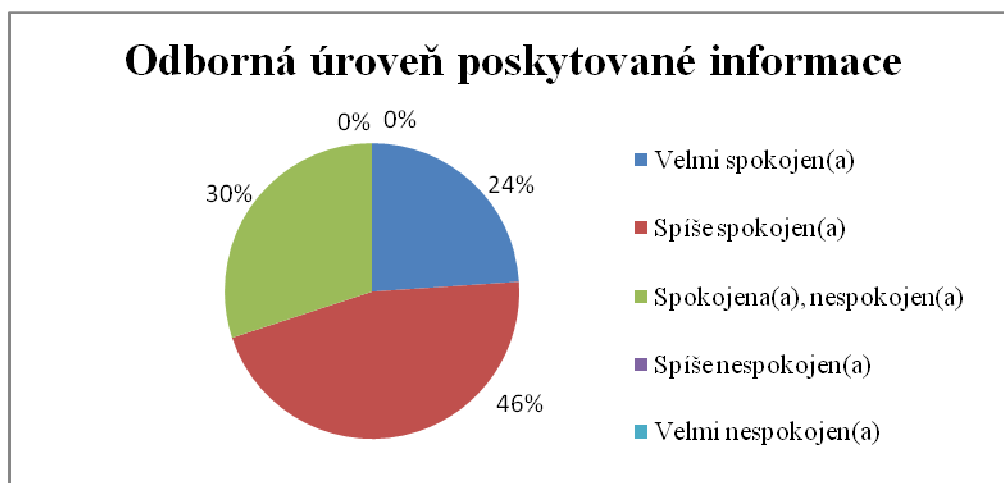
d) Odborná úroveň poskytované informace:

Tabulka 9. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6d

Odpověď	Počet osob
Velmi spokojen(a)	39
Spíše spokojen(a)	75
Spokojena(a), nespokojen(a)	49
Spíše nespokojen(a)	0
Velmi nespokojen(a)	0
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 11. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6d

Zdroj: Vlastní zpracování

Z odpovědí na tuto podrobnější otázku je patrné, že s rychlostí a včasností poskytované informace je značně spokojeno 53 % občanů, méně spokojeno je 28 % občanů, ale zároveň 21 % je spokojeno velmi. Se srozumitelností poskytované informace je značně spokojeno 47 % občanů, 28 % je spokojeno méně a dokonce se zde projevila nespokojenost u 8 % občanů. Spokojenost občanů je ztelně větší v případě dostupnosti poskytované informace, tj. značně spokojeno je 52 % občanů a 33 % občanů je spokojeno. Co se týče odborné úrovně poskytované informace, spokojenost je opět poněkud roztržštěna, tj. značně spokojeno je 46 % občanů a méně spokojeno je 30 %, avšak 24 % občanů je spokojeno velmi.

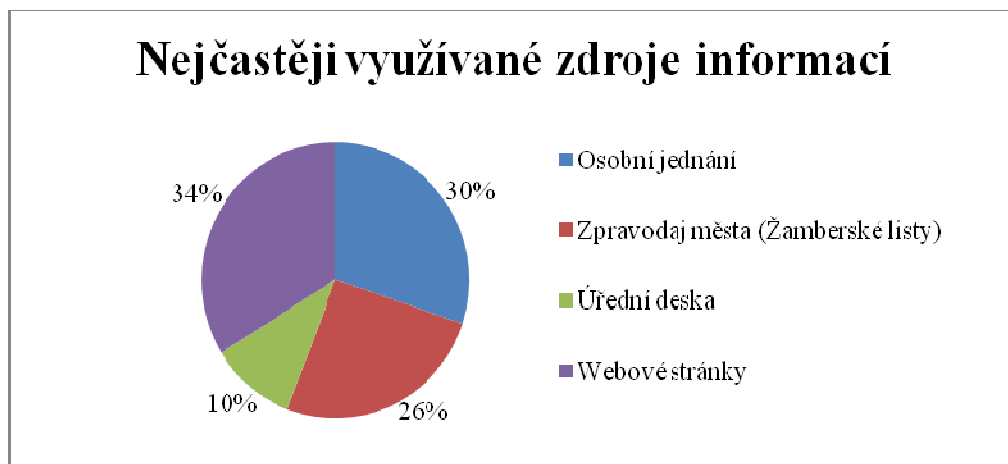
Otázka 7: Jaké zdroje informací poskytovaných městským úřadem v Žamberku využíváte?

Tabulka 10. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 7

Odpověď	Počet osob
Osobní jednání	49
Zpravodaj města (Žamberské listy)	42
Úřední deska	17
Webové stránky	55
Celkem	163

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 12. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 7

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejčastěji využívaným zdrojem informací poskytovaných městským úřadem jsou webové stránky města, které preferuje 34 % občanů. Dalším hojně využívaným zdrojem informací je pro 30 % občanů osobní jednání a pro 26 % občanů zpravodaj města (Žamberské listy). Úřední desku jako zdroj informací využívá pouhých 10 % občanů.

5.3.2 Souhrnné hodnocení dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření, které jsem provedla mezi občany obce s rozšířenou působností Žamberk je zřejmé, že přibližně tři čtvrtiny občanů se s vyřizováním úředních

záležitostí nesetkávají příliš často, tzn. zhruba jedenkrát za rok. Úřední hodiny drtivě většině občanů vyhovují. Občané jsou velice spokojeni s odborností úředníků a obdobně vyjádřili svoji spokojenost i ohledně osobního přístupu úředníků k vlastní osobě. Více než polovina občanů velmi kladně hodnotí rychlost, včasnost, dostupnost a odbornou úroveň poskytovaných informací městským úřadem. O málo menší je pak spokojenost se srozumitelností poskytované informace. Veškeré tyto informace občané nejčastěji získávají na webových stránkách města, dále formou osobního setkání či prostřednictvím městského zpravodaje, tj. Žamberských listů.

Závěr

Obec vykonávající přenesenou působnost pro více obcí v tzv. správním obvodu, je označena jako obec s rozšířenou působností. Obce s rozšířenou působností vznikly k 1. 1. 2003 v rámci reformy územní veřejné správy a převzaly většinu působností zrušených okresních úřadu. Těchto obcí je celkem 205.

Ve druhé části mé bakalářské práce jsem se zaměřila na město Žamberk, které se nachází v severovýchodní části Pardubického kraje. Pardubický kraj má na svém území 15 obcí, které mají statut obce s rozšířenou působností. Město Žamberk je jednou z nich. V této části jsem se tedy věnovala struktuře městského úřadu, jednotlivým odborům městského úřadu a jejich činnosti. Dále jsem uvedla správní obvody města Žamberka, zejména správní obvod města Žamberka jako obce s rozšířenou působností, který tvoří 26 obcí.

Cílem této práce, kterého jsem dle mého názoru dosáhla, bylo objasnit postavení obce s rozšířenou působností v systému veřejné správy, fungování městského úřadu v obci s rozšířenou působností a dále zpracování a vyhodnocení dotazníkového šetření.

Podle výsledků dotazníkového šetření, které jsou uvedeny v kapitole 5.3 lze říci, že většina občanů obce s rozšířenou působností Žamberk je velice spokojena s odborností úředníků i s jejich osobním přístupem. Občané též velmi kladně ohodnotili i rychlost, včasnost, dostupnost a odbornou úroveň poskytovaných informací městským úřadem. Menší nespokojenost se projevila pouze v oblasti srozumitelnosti poskytovaných informací.

Některým lidem může připadat veřejná správa jako něco vzdáleného, co se jejich osoby příliš netýká. Opak je ale pravdou. Veřejná správa patří do běžného života každého člověka. Setkáváme se s ní mnohem častěji, než si mnohdy uvědomujeme. Proto se domnívám, že mít alespoň základní znalosti o této problematice a vlastní názory na danou věc, by mělo být cílem nás všech.

POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY

1. HENDRYCH, Dušan. *Správní věda - Teorie veřejné správy*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 232 s. ISBN 978-80-7357-458-1.
2. HENDRYCH, Dušan, et al. *Správní právo. Obecná část*. 6. vyd. Praha : C. H. Beck, 2006. 861 s. ISBN 80-7179-442-2.
3. HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
4. Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
5. KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2003. 408 s. ISBN 80-7179-794-4.
6. KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. Praha : Linde, 2001. 297 s. ISBN 80-7201-274-6.
7. KOUDELKA, Zdeněk. *Průvodce územní samosprávou : po 1. 1. 2003*. Praha : Linde, 2003. 237 s. ISBN 80-7201-403-X.
8. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha : Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.
9. POMAHAČ, Richard, VIDLÁKOVÁ, Olga. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 80-7179-748-0.
10. PRŮCHA, Petr. *Správní právo. Obecná část*. 7. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 418 s. ISBN 978-80-210-4276-6.
11. SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 463 s. ISBN 978-80-7357-382-9
12. SVOBODA, Karel. *Zákony o územní samosprávě*. Praha : Eurounion, 2003. 507 s. ISBN 80-7317-017-5.
13. VARVAŘOVSKÝ, Pavel. *Základní práva. O právu, státě a moci*. 2. vyd. Praha : ASPI, 2009. 456 s. ISBN 978-80-7357-407-9.
14. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

15. Zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.
16. Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.
17. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů.
19. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.
21. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
22. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
23. Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění zákona č. 387/2004 Sb.
24. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
25. *Portál Regionálních Informačních Servisů* [online]. 2008. [cit. 2010-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php>>.
26. *Český statistický úřad Pardubický kraj* [online]. 2010. [cit. 2010-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/home>>.
27. *Město Žamberk* [online]. 2010. [cit. 2010-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.zamberk.cz/>>.
28. Dokumenty Městského úřadu Žamberk.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Správní obvod obce s rozšířenou působností Žamberk.....	42
--	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Grafické vyjádření pracovního zařazení občanů	52
Graf 2. Grafické vyjádření věkového zastoupení občanů.....	53
Graf 3. Grafické vyjádření odpovědí – Otázka 1	54
Graf 4. Grafické vyjádření odpovědí – Otázka 2.....	55
Graf 5. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 3	56
Graf 6. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 4	57
Graf 7. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 5	58
Graf 8. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6a.....	60
Graf 9. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6b	61
Graf 10. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6c.....	62
Graf 11. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 6d	63
Graf 12. Grafické znázornění odpovědí – Otázka 7	64

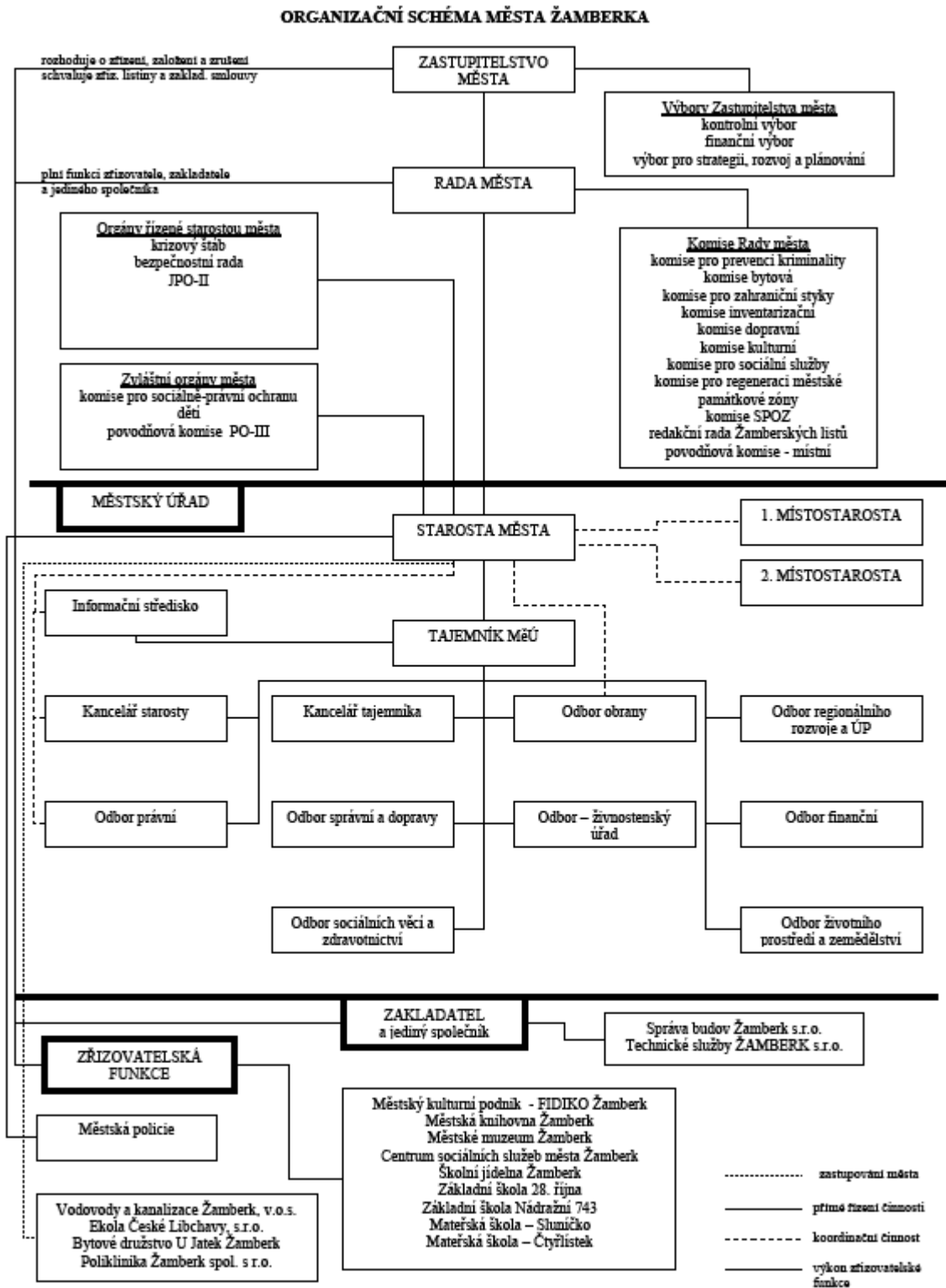
SEZNAM TABULEK

Tabulka 1. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 1	53
Tabulka 2. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 2.....	54
Tabulka 3. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 3.....	55
Tabulka 4. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 4.....	56
Tabulka 5. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 5.....	58
Tabulka 6. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6a.....	59
Tabulka 7. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6b.....	60
Tabulka 8. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6c	61
Tabulka 9. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 6d.....	62
Tabulka 10. Výsledek dotazníkového šetření – Otázka 7.....	64

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1	71
Příloha 2	72

Příloha 1 – Organizační schéma města Žamberka

Zdroj: Dokumenty Městského úřadu Žamberk

Příloha 2 – Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Petra Hovadová a jsem studentkou fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. V letošním roce 2010 ukončuji své bakalářské studium. Součástí mé bakalářské práce na téma "Obec s rozšířenou působností" je i tento dotazník. Z tohoto důvodu se na Vás obracím s prosbou o jeho vyplnění, abych tak mohla získat další cenné informace pro zpracování mé bakalářské práce. Vyplnění dotazníku zabere asi 10 minut. Získané údaje budou vyhodnoceny. Dotazník je anonymní. Také bych Vás chtěla požádat, zda byste tento dotazník mohli rozšířit dále. Je určen všem občanům obce s rozšířenou působností Žamberk a též občanům spádových obcí ve správním obvodu PO III Žamberk.

DOTAZNÍK

1) Jak často se setkáváte s vyřizováním úřední záležitosti na městském úřadě v Žamberku?

(např. občanský průkaz, řidičský průkaz, živnostenské oprávnění)

Měsíčně   Čtvrtletně   Pololetně   Ročně

2) Vyhovují Vám úřední hodiny městského úřadu v Žamberku?

Úřední hodiny:

Pondělí	8:00 – 11:00	12:00 – 17:00
Středa	8:00 – 11:00	12:00 – 17:00
Čtvrtek	8:00 – 11:00	

Ano   Ne

Pokud ne, jaké úřední hodiny by Vám vyhovovaly?

(Místo pro Vaši odpověď):

3) Jak jste spokojen(a) s odbornými znalostmi úředníka městského úřadu v Žamberku při vyřizování Vaší úřední záležitosti?

Velmi spokojen(a)
 Spíše spokojen(a)
 Spokojen(a), nespokojen(a)

- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

4) Jak jste spokojen(a) s přístupem úředníka městského úřadu v Žamberku k Vaší osobě?

(např. vstřícnost, ochota)

- Velmi spokojen(a)
- Spíše spokojen(a)
- Spokojen(a), nespokojen(a)
- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

5) Se kterými z následujících agend jste se během uplynulého roku na městském úřadu v Žamberku setkal(a)?

☐ Vydávání občanských průkazů	☐ Vyplácení dávek sociální podpory
☐ Vydávání cestovních pasů	☐ Provádění ověření dokladů
☐ Výkon sociálně právní ochrany dětí	☐ Vydávání řidičských průkazů
☐ Vydávání živnostenských oprávnění	☐ Vedení registru silničních vozidel
☐ Provádění ověření shody opisu nebokopie s listinou a ověřování pravosti podpisu	
☐ Jiné – napište jaké:	

(Místo pro Vaši odpověď):

6) Jak jste spokojen(a) s informacemi poskytovanými městským úřadem v Žamberku?

a) Rychlost a včasnost poskytované informace:

- Velmi spokojen(a)
- Spíše spokojen(a)
- Spokojen(a), nespokojen(a)
- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

b) Srozumitelnost poskytované informace:

- Velmi spokojen(a)
- Spíše spokojen(a)
- Spokojen(a), nespokojen(a)
- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

c) Dostupnost poskytované informace:

- Velmi spokojen(a)
- Spíše spokojen(a)
- Spokojen(a), nespokojen(a)
- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

d) Odborná úroveň poskytované informace:

- Velmi spokojen(a)
- Spíše spokojen(a)
- Spokojen(a), nespokojen(a)
- Spíše nespokojen(a)
- Velmi nespokojen(a)

7) Jaké zdroje informací poskytovaných městským úřadem v Žamberku využíváte?

(vyberte nejvýše tři, které využíváte nejčastěji)

☐ Osobní jednání	☐ Úřední deska
☐ Zpravodaj města (Žamberské listy)	☐ Webové stránky
☐ jiný – napište jaký:	

(Místo pro Vaši odpověď):

Pohlaví:

- Muž   Žena

Věková kategorie:

- Do 20 let
- 21 až 30 let
- 31 až 40 let
- 41 až 50 let
- 51 až 60 let
- 61 a více let

Zaměstnání:

- Student
- Zaměstnanec
- OSVČ
- Nezaměstnaný
- V domácnosti
- Důchodce

Jsem občanem obce:

- Žamberk
- jiné – napište jaké:

(Místo pro Vaši odpověď):

***Vyplněný dotazník, prosím, zašlete na e-mailovou adresu:
p.hovadova@seznam.cz***

Děkuji Vám za ochotu a Váš čas.